

תעודת זהות

~~9574/13~~

21

106.03

~~לשנת~~

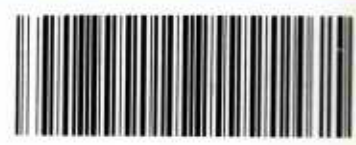
א' כו"ג ה'

ביקור	כ"ה	שמי
חגיגות	(נספח)	
מאי	1989	

כ"ג ה'

106.03

~~9574/13~~
9574/13

שם תיק: ביקור ראש-הממשלה שמיר בבריטניה וספרד

מזהה פנימי: חצ-9574/13

מזהה פריט: R0002np

תאריך הדפסה: 12/02/2020 כתובת: 2-120-2-12-3

EMBASSY OF ISRAEL
 2 PALACE GREEN
 LONDON, W8 4QB
 Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
 לונדון

ד' בסיון תשמ"ט
 7 ביוני 1989

302

ברט' 103.1

אל: אירופה 2

מאת: הציר-יועץ, לונדון

הנדון: דיוני הפרלמנט: ביקור רוה"מ

לוטה עותק מתשובת וולדגרייב בפרלמנט ב-26/5, המאפינת
 עיקרי שיחת רוה"מ עם שה"ח האו.

בברכה,

 יורם שני

העתק: המרכז

גם ימים קטיואלס
 רחמי
 2 בדיון
 2 בל
 רחמי

26 May 1989

Mr Michael Latham (Rutland and Melton): To ask the Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs, whether he will make a statement on his meeting with the Prime Minister of the State of Israel on 23rd May.

No 157W

MR WALDEGRAVE

My right honourable and learned Friend the Secretary of State and I had a frank and friendly exchange of views on Middle Eastern issues with Mr Shamir. We welcomed his proposals for elections in the Occupied Territories as a useful step forward, but emphasised the need for progress towards a solution based on territory for peace.

Handwritten notes in the top left corner, including the word "מסמך" (document) and other illegible scribbles.

EMBAJADA DE ISRAEL

שגרירות ישראל

מדריד, כה' באייר תשמ"ט
30 במאי 1989
502

א ל : אירופה 2

מאת : השג' מדריד

הנדון: ביקור רה"מ בספרד 26/5 - 24/5

- 1) מצי"ל התכנית הרשמית שהוכנה עם לשכת הפרוטוקול של משרד רה"מ ספרד לקראת הביקור, שהודפסה בספרדית ובעברית.
- 2) א. התכנית התקיימה במלואה, להוציא טקס קבלת הפנים הממלכתי (המנונים ומשמר כבוד) שבוטל בשל הגשם השוטף שירד ביום הגעת רה"מ למדריד.
ב. בנוסף התקיימו מספר ארועים שלא הופיעו בתכנית הרשמית :
- 25/5 1200 מסיבת עתונאים עם הכתבים הישראליים.
- 25/5 1300 ראיון בלעדי לעיתון הספרדי "אל-פאיס".
- 25/5 1630 פגישה פרטית.
- 25/5 1700 מפגש עם קבוצת תורמים בכירים של "קרן היסוד".
- 3) יצויין שלשכת הפרוטוקול של משרד רה"מ, שתאמה וארגנה הביקור, גילתה לכל אורך הדרך גישה חיובית ועניינית ונענתה לכל בקשותינו.

ג ב ר כ ה
עמירם מגיד

העתק: לשכת רה"מ
לשכת המנכל
← המשנה למנכל

ירושלים, 30 באפריל 1989
סימוכין, תא - 4 - 686

ביקור רה"מ באנגליה וספרד - טיוטה

(21.5 - 26.5.89).

יום א' - 21.5

- 18.30 - המראה ללונדון.
- 21.35 - הגעה ללונדון: (שה"ח האו מקבל את רה"מ ב"הית'רו").

יום ב' - 22.5

- 08.30 - א"ב עם עורכי עתונים (תדרוך רקע).
- לפנה"צ - התיעצות פנימית לקראת השיחות.
- 16.00 - פגישה עם גב' תאצ'ר.
- 18.00 - ארוחת עבודה מטעם הגב' תאצ'ר.
- 20.30 - תקשורת ישראלית (במלון).

יום ג' - 23.5

- 08.30 - א"ב עם המנהיגות היהודית (במלון).
- 10.00 - פגישה עם שה"ח האו - (במלון).
- 11.00 - מנהיג האופוזיציה ניל קינוק (במלון).
- 11.30 - מס"ע - (במלון).
- 12.30 - א"צ לאישים פוליטיים נבחרים (שרים, חברי פרלמנט, ראשי הכלכלה).

- 16.00 - ראיון לטלוויזיה.
- 17.00 - ראיון לעיתון מרכזי.
- 19.30 - ארוע יהודי מרכזי (קבלת פנים המונית ואח"כ א"ע מצומצמת לראשי הקהילה - כ 100 משתתפים).

יום ד' - 24.5

- 07.30 - המראה למדריד.
- 11.45 - יציאה לארמון MONCLOA - משכן רה"מ.
- 12.00 - טקס קבלה רשמי בכניסה לארמון.
- 12.30 - 13.30 - פגישת עבודה עם רה"מ.
- 13.45 - א"צ פרטית עם המלך.
- 16.00 - חזרה למלון.
- 18.00 - ביקור בפרלמנט: פגישה עם יו"ר הבית, ראשי הסיעות, וועדת החוץ של הפרלמנט.
- 19.15 - המשך פגישת העבודה עם רה"מ (בארמון רה"מ).
- 20.50 - הצטרפות הנשים לשיחה.
- 21.00 - א"ע מטעם רה"מ ספרד.

יום ה' - 25.5

- 08.00 - א"ב עם שה"ח הספרדי (במלון).
- 09.00 - מס"ע (במלון).
- 09.30 - המראה לסביליה.
- ביקור באתר התערוכה הבינ"ל של 1992.
- 14.00 - א"צ עם ראשי החבל וראש העיר.

א"ג בייקור רה"מ

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

- 310 -

12 במאי 1989
ז' באייר תשמ"ט

אל: מנהל אירופה 2
מאת: הציר, לונדון

הנדון: ביקור רה"מ

(2 סיג)

במצ"ב סקירות וחומר רקע שהכנו לקראת ביקור רה"מ:

1. בריטניה: תהליך השלום והמזה"ת.
2. מעמד בריטניה בזירה הבינלאומית.
3. יחסי ישראל-בריטניה.
4. מרגרט תאצ'ר והתאצ'ריזם.
5. סיר ג'פרי האו - פרופיל.
6. ניל קינוק ומפלגת הלייבור.
7. בריטניה - פנים.
8. בריטניה ויהדות בריה"מ.
9. יהדות בריטניה.
10. קשרי הסחר ישראל-בריטניה.
11. החרם הערבי.
12. התקשורת הבריטית ויחסה לישראל.

חומר נוסף הקשור לביקור:

13. נקודות לנאום רוה"מ ב"גילדהול".
14. משתתפי ארוחת-הבוקר של רוה"מ עם ראשי הקהילה היהודית.
15. " " " " עורכי העתונים.
16. ראיונות מיוחדים של רוה"מ.
17. כתבות עתונות: א) "מטבחה של הגב' תאצ'ר" - מה - "OBSERVER".
ב) "היהודים וגב' תאצ'ר" - מה - "DAILY TELEGRAPH".

בברכה,

נתן מרון

ג' באייר תשמ"ט
8 במאי 1989

אל:

מאת: הציר-יועץ, לונדון

הנדון: בריטניה: תהליך השלום והמזה"ת
(הדגשים)

א. כללי

1. בריטניה מכירה בכך שהמזה"ת סובל מאי יציבות כרונית ושהסכסוך הערבי-ישראלי נמצא במרכזו. הפעילות הבריטית מבוססת לכן על ההכרה שהקפאון המדיני באזורנו חותר תחת אשיות המשטרים הפרו-מערביים ומגביר את הסיכויים להתלקחות צבאית.

ב. העמדה הבריטית

2. המדיניות הבריטית נשענת על שני עקרונות מרכזיים הלקוחים מ"הצהרת ונציה" קרי, הפתרון צריך להיות מבוסס על ההכרה בזכותה של ישראל להתקיים בגבולות בטוחים ומוכרים ועל זכותם של הפלסטינים להגדרה עצמית.

מעמד השטחים וירושלים

3. בריטניה שוללת את המשך השלטון הישראלי בשטחים כולל ירושלים המזרחית וקובעת במפורש שאלו מהווים טריטוריה כבושה עליה חלים סעיפי אמנת ג'נבה המתחייבים להגנה על אזרחים בעיתות מלחמה. מכאן גם שלילת ההתנחלויות כבלתי חוקיות וגינויים של "חוק ירושלים" ו"חוק הגולן" בזמנו.

4. כהמשך ישיר למדיניות זו קבעה רוח"מ תאצ'ר בפרלמנט ב-16.2.89: "הבהרנו מפורשות שכאשר ינהל העולם הערבי מו"מ, יהיה זה על שטחים בתמורה לשלום".

ג. אש"פ

עיקרים:

5. תמצית המדיניות הבריטית לשעה זו מתבטאת ב:
  - אין הכרה בהכרזת המדינה הפלסטינית וגם לא בממשלה גולה, אם תקום.
  - משרד אש"פ בלונדון מייצג ארגון בלבד ומתפקד כפוף לתקנות הבריטיות.
  - המגעים עם אש"פ לרכות הפגישה עם ערפאת נעשו עד לדרג של שר המדינה בלבד (ולא חבר ממשלה).

11 - נתקיים זה אצל האלף לפני שהיה בלטר הוא נקט עם בסאם 2/..
הקולל עם זיכרון - צ"ן בדין שר האוצר האמיתי מ.י.

מפגשים

6. בינואר 1989 נפגש שר המדינה וולדגרייב עם ערפאת בתוניס לאחר שב-15.12.88 הודיעה רה"מ תאצ'ר בפרלמנט שמולאו שלושת התנאים שהעמידה בריטניה לאש"פ מאז 1985:

- הכרת הארגון בהחלטות מועבי"ט 242 ו-338.

- הכרה מפורשת בזכות ישראל להתקיים בגבולות בטוחים.

- התנערות ללא תנאי מאלימות וטירור.

7. מפגש וולדגרייב פרץ את המחסום העקרוני ופתח את האפשרות למפגשים נוספים בדרג בכיר יותר. ב-8.2.89 קבע שה"ח האו בפרלמנט כי קיימת נכונות להעלאת דרג הפגישות כאשר ישרתו מטרה מועילה.

סביר שביצוע יתרחש כאשר יעריכו הבריטים שבפגישה שכזו יש משום תרומה משמעותית למאמצי השלום. מצב כזה עלול להתהוות לדוגמא, לכשיעריכו כאן שהרדיקליות הגוברת בשטחים הגיעה לרמה שבה יש חשש שאש"פ יאבד שליטה ומפגש עשוי לחזק את הזרם המרכזי/המתון, קרי ערפאת.

אש"פ כשותף פוליטי

8. הדיאלוג המתקיים עם אש"פ שהתחיל להערכה הבריטית כתוצאה ישירה מההתפתחות הפנימית בארגון ושחיבה התיחסות, הושלך גם לכיוון הישראלי בצורה מפורשת ע"י הדרג הפוליטי הנמוך ובצורה מרומזת אף ע"י רה"מ תאצ'ר עצמה.

9. ב-28.2.89 קבע וולדגרייב בארץ כי "על ישראל לקבל את אש"פ כשותף למו"מ במאמצי השלום במזה"ת" וב-12/4 בפרלמנט, כי ישראל לא תמצא בשטחים אישים שאינם מזהים עצמם עם אש"פ.

ב-27.3.89 התבטאה רה"מ תאצ'ר בעת ביקורה במרוקו כי "במו"מ צריך שתהיה מעורבות ישירה של נציגי הפלסטינים בשטחים ומחוצה להם".

ב-24/4 העביר הפוראופ את תשובותיה של הגב' תאצ'ר לראיון בכתב לעתון האיטלקי "לרפובליקה". בתשובה לשאלה האם על ישראל לנהל מו"מ עם אש"פ, אמרה רה"מ: מתרחשים שינויים במדיניותו של אש"פ... ערפאת קיבל 242 ו-338... ידוע לי שלישראלים ספקות בקשר לערפאת אולם הם צריכים ורוצים בשלום ואינני מאמינה שניתן להתעלם מאש"פ... בסופו של דבר מותנה השלום ביכולת כל אחד מהצדדים להכיר בעובדה שאין אלטרנטיבה למו"מ קשה ולהשגת הסכם".

מדינה פלסטינית

10. המדינות הבריטית המוצהרת מתנגדת למדינה פלסטינית עצמאית בין ישראל לירדן ומבטאת בכך את עמדתה של רוח"מ תאצ'ר שבין מניעיה כנראה גם הרצון לקיים את האופציה הירדנית. נשמעים גם קולות אחרים: ב-6/3 התבטא וולדגרייב בירדן "אם הסכימה ישראל לחיות יחד עם ממלכת ירדן לפני 67, מדוע לא עם מדינה פלסטינית?". יותר מאוחר קבע וולדגרייב (לשגריר 10/4) כי העדפת מדינה פלסטינית כפתרון הינה העדפה אישית שלו וספק רב אם רוח"מ תקבלה.

הפוראופ לפיכך איננו מסיר מעל הפרק שום אפשרות הגם שהקונפדרציה הינה לדעתם הפתרון הטוב ביותר.

ד. התפקיד הבריטי

11. בריטניה איננה מוכנה להתקדם מעבר למהלכים האמריקנים וקובעת גם שאין ברצונה לעסוק בתיווך אלא בתרומות חיוביות לתהליך. מאמץ השלום הבריטי נע משני צידי האוקינוס כאשר מחד הם פועלים לעידוד ארה"ב לקיים את המומנטום המדיני באזור, תוך ניצול ההתפתחויות החיוביות באש"פ ואילו מאידך מנסים לרסן במקצת את הקהיליה האירופית מהתקדמות מהירה מדי כלפי אש"פ מבלי לעצור לבקורת ובחינה מתמדת של המצב וכשברקע מובלטת היחודיות הבריטית.

במקביל מתקיים הפן הישראלי, כאשר אין ספק בכנות הרצון הבריטי לקיים דיאלוג כיאה בין מדינות ידידותיות ולהידוק יחסים בילטרלים. הממשלה החדשה בישראל מהווה הזדמנות חדשה ודוברים בריטים חזרו וקבעו את הנכונות הבריטית לשת"פ במטרה לסייע בהשגת שלום ובטחון.

ועידה בינלאומית

12. בריטניה מתנגדת לוועידה בחסות שתי המעצמות ורואה בוועידה בינלאומית ללא סמכויות לכפות פתרונות, את המסגרת המתאימה ביותר למו"מ בין הצדדים. הוועידה לפי תאצ'ר (25.4.88) חייבת להיות פתוחה לממשלות ישראל והמדינות השכנות, לנציגים פלסטינים ולחמשת הקבועים של מועבי"ט. הוועידה נתפסת כמסגרת בלבד או כפי שאמר וולדגרייב (לשגריר 10/4) היא בבחינת מכניזם התורם לאוירה ולמסגרת חיוביים.

ה. יוזמת השלום של ישראל

13. העמדות הבריטיות כלפי יוזמת השלום של רוה"מ, חיוביות וזהירות. לפי וולדגרייב (לשגריר 10/4) הרי שהתרשמו מהאמריקנים כי יש ביוזמה משום בסיס לפתיחת מהלך, ומברכים גם על ההדגש שנעשה בכך שמדובר בהסדר ביניים וכי מובטח דיון במועד מוגדר על הסדר כולל כשכל האופציות פתוחות.

ב-12/4 אמר שה"ח האו בפרלמנט כי יתכן והצעות מר שמיר מצביעות על הדרך הנכונה ואין לבטלן כלאחר יד, ואילו במפגשו עם שה"ח ארה"ב (17/4) התבטא האו כי הצעות רוה"מ ישראל מהוות תוספת חדשנית לעמדת ישראל ורעיון הבחירות *MAKES SENSE*.

ו. סוריה

14. באוקטובר 1986 ניתקה בריטניה את יחסיה הדיפלומטים עם סוריה ברגע שהוברר שנציגים רשמיים סורים היו מעורבים במעשה הטירור. בינואר 1989 קבע וולדגרייב בפרלמנט כי אין שינוי במצב היחסים עם סוריה וכי בריטניה מוצאת כבלתי אפשרי לקיים יחסים עם משטר שאישים רשמיים שלו נקטו בצעדים שעלולים היו להוביל לאסון במרכז לונדון.

15. העובדה שהאירופאים אינם מקפידים יותר ביחסם עם סוריה מעלה כאן תחושת תסכול שגוברת עוד יותר נוכח מגעי ארה"ב-סוריה בעיקר בנושא הלכנוני. בריטניה מודעת לחשיבותה של סוריה במזה"ת ועוקבת בקפדנות אחר כל תזוזה סורית שמא יש בה משום איתות חיובי. בפברואר 1989 נוכח ספקולציות עתונאיות חזרו וקבעו מומחי הפוראופ ששאלת חידוש היחסים איננה על סדר היום כל עוד לא חדלה סוריה מתמיכתה בטירור.

ז. לבנון

16. בריטניה תומכת בעצמאות לבנון ובהחלת הריבונות הלבנונית על כל שטחה. הבריטים רואים צורך בהוצאת כל הכוחות הזרים וחוזרים ודורשים נסיגה ישראלית מלאה מהדרום. בריטניה מכירה בחיוניות האינטרס הבטחוני של ישראל אולם רואה את הנוכחות בדרום כפרובוקציה מתמדת התורמת לערעור היציבות שם. "הפתרון" הבריטי הינו נסיגה ישראלית מלאה שתאפשר שיתוף פעולה מקומי עם "יוני"פיל שמבטא את מעורבותה ואחריותה של הקהיליה הבינלאומית.

הבריטים מודים בחוסר אונים גמור לגבי המתרחש בלבנון גופא וקיומן של שתי ממשלות. בשלב זה מסתפקת בריטניה בתמיכה ביוזמת הליגה הערבית.

ח. ירדן

17. בין בריטניה לירדן "יחסים מיוחדים" בשל גורמים היסטוריים שראשיתם בעצם הקמתה של ירדן וגורמים אישיים כמו העובדה שחלק מחינוכו של חוסיין נעשה בבריטניה וכאן גם ביתו השני. היחסים המיוחדים משתקפים היטב בתחום המדיני וחוסיין מנצל את בקוריו התכופים לפגישות עם רה"מ תאצ'ר והצמרת המדינית. חוסיין שרואה בבריטניה יעד מדיני והסכרתי ממדרגה ראשונה עושה ליתר מעורבות בריטית בסכסוך המזה"ת כמו-גם לניצול ההשפעה הבריטית באירופה ובמיוחד בואשינגטון. בשיחותיו האחרונות עם רה"מ תאצ'ר במרס ניסה חוסיין לגייס ההבנה הבריטית שקונפדרציה מהווה איום גדול יותר על ירדן מאשר מדינה פלסטינית מפורזת.

ט. איראן

18. משאימצה איראן את החלטת 598 ביולי 1988, החלה בריטניה בצעדים לחידוש הנוכחות שם ובמפגש שרי החוץ בספטמבר סוכם לחדש ייצוג דיפלומטי מלא. לקראת ינואר 1989 כבר תיפקדו דיפלומטים בריטים בטהרן. בפברואר התפוצצה פרשת רשדי ובעקבות פסק דינו של חומייני החליטה בריטניה ב-21/2 על פינוי כל הדיפלומטים מטהרן במטרה לחסל את הנוכחות הפיזית במדינה. ב-7/3 הודיעה איראן רשמית על ניתוק קשריה הדיפלומטים עם בריטניה.

י. מעצמות

19. ארה"ב

בריטניה מודעת היטב לעובדה שאין ביכולתה לקדם משמעותית פתרון באזור והיא צמודה לעגלה האמריקנית. בינואר 1988 קבעה רה"מ תאצ'ר בפרלמנט כי לא תיתכן תזוזה בתהליך המדיני קודם שהמינהל האמריקני החדש יחליט במדויק על מדיניותו. רה"מ הוסיפה גם כי המטרה הבריטית הינה להניע את המו"מ כפוף למנהיגותה של ארה"ב. בצמוד להכרה במיגבלותיה משוכנעת לונדון ביכולתה לנצל את "היחסים המיוחדים" הקיימים בינה לבין ארה"ב ולהשפיע בכיוון התפיסה המדינית הבריטית. המדיניות הבריטית פועלת לכן לעודד את ארה"ב לקיים תהליך מדיני חי באזור ולגבש עמדה פעילה. בדיעבד גם נוטלת בריטניה אשראי לעצמה עבור הדיאלוג המתקיים בין ארה"ב ואש"פ.

מערכת היחסים שנוצרה בין תאצ'ר לגורבצ'וב מהווה את המטריה תחתיה מנסים הבריטים להוביל באירופה בנושאי מזרח-מערב ובעיות אזוריות. למרות תמיכתה הפומבית בגורבצ'וב, מאמינה רוה"מ תאצ'ר שהיחסים עם בריה"מ צריכים להתקדם באיטיות ותוך שמירה קפדנית על "כבדהו וחשדהו". ההגבלות על הנשק הגרעיני אסור שתהיינה מוחלטות ועל בריטניה להשאר תמיד מעצמה גרעינית.

בעת ביקור גורבצ'וב בבריטניה (6-7/4) הועלה הפרק המזה"תי בהרחבה כשברקע ההכרה הבריטית שלבריה"מ תפקיד לגטימי בתהליכים הפוליטיים במזה"ת. הבריטים הסכימו להצעה הסוביטית לקיים דיון מקדים בין חמשת הקבועות במועבי"ט, אולם כפוף בדיעבד להסכמה אמריקנית. הצד הבריטי הדגיש במיוחד את חשיבות התפקיד הסוביטי במיתונה של סוריה לגבי תהליך השלום בכלל ולגבי לבנון בפרט.

כברכה,
יורם שני

מעמד בריטניה בזירה הבינלאומית

בימי ממשל תאצ'ר הפכה בריטניה לגורם מרכזי שאין להתעלם ממנו בקביעת יעדים ובפתרון משברים בינלאומיים; גורם מוביל בעולם המערבי, בצד ארה"ב.

יחסיה הקרובים של תאצ'ר עם ארה"ב, ידידותה המודגשת עם רייגן והשפעתה על דרך מחשבתו העלו את חשיבות בריטניה במוסקבה. שיתוף-פעולה ותיאום עמדות בין ממשל רייגן וממשל תאצ'ר הטביעו את חותמם על גיבוש פתרונות משותפים (אנגלו-סקסיים) לבעיות ומשברים שעמדו ועומדים על הפרק. בהקשר זה די להזכיר נושאים כמו: הסכסוך הישראלי-ערבי, פירוק נשק, נמיביה, דרום-אפריקה ובעיקר נושא מזרח-מערב.

פרישת רייגן הביאה לעליית מעמדה של תאצ'ר כמדינאית מובילה בעולם המערבי, כמדינאית בה יש להתחשב ואשר לדבריה יש להאזין בכל משבר בינלאומי.

שלא כמדינאים אירופאיים אחרים כגון מיטראן, קול וגנשר, המשמיעים לגורבצ'וב את אשר הם חושבים שיהיה לשימוע, משמיעה תאצ'ר את דעתה ונוקטת עמדות עקרוניות ועניניות בנושאים של פירוק-נשק, זכויות-אדם ושינויים ושפור תהליכים דמוקרטיים בתוך בריה"מ עצמה. גורבצ'וב רוחש לה הערכה רבה ורואה בה גם מקשרת ומסייעת חשובה לקידום מטרותיו כלפי ארה"ב מחד ולשיפור יחסי בריה"מ עם המערב מאידך. הדבר בא לידי ביטוי במיוחד בשיחותיהם האחרונות בלונדון בחודש שעבר.

אירופה - מדיניות ממשלת תאצ'ר בנושא הקהילה האירופית מתאפיינת בהתנגדותה להעמקת האחדות האירופית. תפיסתה כלפי אירופה נועדה לשפור מעמדה הכלכלי של אירופה המערבית. היא מתנגדת עקבית לאיחוד מדינני של אירופה ולהסרה מוחלטת של הגבולות בין המדינות. תפיסתה מבוססת על האמונה שלכל מדינה ייחוד הסטורי ותרבותי שיש לשמרו ולטפחו. עמדה זו הביאה לעימותים עם שותפותיה בקהילה, אך יחד עם זאת לא פגעה במעמדה החזק בקביעת עתידה של אירופה.

למשקיף מן הצד על התפתחות דרכה הפוליטית של תאצ'ר וממשלתה תחושה שבריטניה הפכה להיות קטנה ממידת כתפיה וקיים מעין דחף למעורבות יתירה שזוכה לעתים לביקורת מבית ומחוץ. העשור של תאצ'ר שצויין ב-4 במאי השיב לבריטניה חלק ניכר ממעמדה בזירה הבינלאומית, שאבד לה בתום מלחמת העולם השנייה.

3

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

י ד י

שגרירות ישראל
לונדון

ז' באייר תשמ"ט
12 במאי 1989

12

ברט' 103.1

אל:

מאת: הציר-יועץ, לונדון

הנדון: יחסי ישראל-בריטניה
(הדגשים)

1. המדיניות הבריטית כלפי ישראל נעה על ציר האינטרס הבריטי הכולל שמונחה בעיקרו ע"י אינטרסים כלכליים, הזיקה המסורתית של בריטניה לאזור והשאיפה לשיפור מעמדה הבינלאומי.
2. בסוגיית הסכסוך במזה"ת מקימת בריטניה פעילות ברמה לא גבוהה כשהיא צמודה לעגלה האמריקנית וכאשר לונדון בדעה שתפקידה לרבות זה של הקהיליה הינו לשמש גורם מסייע ומדרכן לפעילות האמריקנית. (סקירה בנפרד).
3. בשלהי 1988 התהווה צינור מסוים ביחסי ישראל-בריטניה שבחלקו נבע מתקרית בילסרלית, קרי תקלות במישור המאבק בטירור ובחלקו מארועי האינתפאדה ומהחלטת רה"מ בריטניה לקיים מגעים עם אש"פ ששיאם בפגישת וולדגרייב-ערפאת בינואר 1989.
- בחודשים האחרונים ניתן להבחין בבירור בשיפור באוירת היחסים שביטוייו המעשי בביקור שה"ח ארנס בפברואר, כמו-גם במיסוד מכוון של מגעי השגריר עם שר המדינה בפוראופ. ברקע הרצון הבריטי הכנה בקיום דיאלוג בין שתי מדינות ידידותיות וכן ההכרה הבסיסית כי רצונה הטוב של ישראל חיוני לכל פתרון עתידי של הסכסוך.
4. בריטניה ממשיכה להיות שוק הייצוא הישראלי הגדול ביותר באירופה כאשר ב-1988 ייצאנו בהיקף של 755 מליון דולר לעומת הייצוא לצרפת לדוגמא, שהינו כמחצית מכך בלבד. בשנה שעברה גם היוותה ישראל את השוק השני בחשיבותו במזה"ת עבור הייצוא הבריטי, לאחר סעודיה - וללא נשק. ב-1988 ביקרו בארץ 171,791 תירים מבריטניה. (סקירה בנפרד).

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

ס ו ד י

- 2 -

5. בין הנושאים הנמצאים עדיין על סדר-היום ביחסי ישראל-בריטניה, יצויינו:
- א. בריטניה ממשיכה באמברגו הנשק על ישראל אותו הטילה ביוני 1982. העמדה הבריטית מתנה את הסרתו בנסיגה מלאה מלבנון. חוסר האיזון הבריטי בולט במיוחד לאור עסקות הענק עם סעודיה והמאמץ הנמשך למכירות נשק למדינות נוספות דוגמת ירדן.
  - ב. אין עדיין חקיקה נגד החרם הערבי, הגם שלאחרונה הודיעו הבריטים שלא יאשרו עוד את המסמכים הנדרשים על-פי תקנות החרם וכי אינם שוללים את רעיון החקיקה אם יבוא במסגרת הקהיליה. (סקירה בנפרד).

בברכה,

יורם שני

4

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

2084

מארגרט תאצ'ר

ראש ממשלת בריטניה, מארגרט תאצ'ר, עיצבה לעצמה, במהלך עשר שנות כהונתה, חדמית פוליטית מובהקת והלך מחשבה ואף תרבות פוליטית יחודיים למערכת השלטונית שבראשה היא עומדת. במהלך פעילותה השכילה להוביל את חיי המדינה על-פי דרכה היא ויכולתה המרשימה להנהיג את הציבור ולשלוט במנגנון אינה מוטלת בספק.

מארגרט תאצ'ר נולדה ב-13.10.1925 בעיירה גרנטהם למשפחה זעיר-בורגנית מובהקת. אביה היה חנווני והיא עצמה למדה כימיה ומשפטים בטרם פנתה לפוליטיקה. מוצאה החברתי ורקעה המשפחתי היו, ללא ספק, גורמים מרכזיים בעיצוב השקפותיה ודרך פעולתה בהנהגת המדינה.

הערכים והתכונות החשובים בעיני ראש הממשלה הם: חריצות, נאמנות, שאפתנות (מוגבלת על פי מידותיה), אינטליגנציה-לא-מזהירה וחסכנות. אין היא מצטיינת בסבלנותה להאזין למי שנחשב בעיניה כלא-חכם ובעיקר אינה סובלנית כשמנסה מי משריה או יועציה לחלוק על דעתה. את דעותיה והחלטותיה היא מגבשת, יחד עם זאת, בתהליך מסודר של התייעצות ושיקול.

היא מעריכה במיוחד אישים שמוצאם החברתי דומה לשלה או שאינם מבליטים את יחוסם; אישים שהשכילו להתקדם ולהעפיל בסולם המקצועי והחברתי בכוחם הם. הם אינם חייבים כלל וכלל להיות בוגרי "אוksברידג'" (אוksפורד וקיימברידג') - כמקובל מאז ומתמיד בממסד ובאדמיניסטרציה הבריטית. היא מעדיפה, לעומת זאת, דווקא טכנוקרטים מוצלחים יוצאי המעמד הבינוני, ואלה זכו לא אחת לקידום ולגיבוי מידיה. המעטים מבין מקורביה שעמדו במבחנים אלה, משמשים לצידה שנים רבות ונהנים ממידה רבה של אמון ומאוזן כרויה. על אלה נמנים, בין השאר, יועצה למדיניות חוץ צ'ארלס פאוול ושר האנרגיה ססיל פרקינסון.

רבות נאמר כבר על יחסה המיוחד ליהודים. בין שרי ממשלתה ויועציה הקרובים היו תמיד יהודים - יותר מבכל ממשלה בריטית קודמת - וידוע שהיא מעריכה את יכולתם ועצתם במיוחד. לרב הראשי לבריטניה, הלורד יעקובוביץ, יש, ככל הנראה, השפעה ניכרת עליה. יש קווי דמיון רבים בין אורת מחשבתם ומוסרם של השניים - בעיקר בכל הנוגע לענייני צדק חברתי, משפחה, מחויבות אישית ונאמנות לאידאליים. הרב הראשי קיבל ביוזמתה תואר לורד - לראשונה בתולדות יהדות בריטניה. אזור הבחירה האישי של גברת תאצ'ר הוא רובע

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

יהודי מובהק בלונדון, שעל נאמנותו האלקטוראלית היא יכולה לסמוך
מזה זמן רב.

הסתמכותה של מארגרט תאצ'ר על נסיונה שלה ואמונתה העמוקה ביכולת
הפרט להגיע בכוחו הוא להצלחה, היא העומדת בשורש יחסה השלילי
למדינת הסעד, טינתה לאיגודים המקצועיים והתנגדותה למעורבות
ממשלתית בכלכלה. יכולתה ללמוד משגיאות העבר ומיועצים מומחים
ראויה לציון; במהלך עשר שנות כהונתה שינתה את צורת החבטאותה,
את הופעתה ואת יחסה למקורביה ולמתנגדיה. היא אינה זוכה לאהדתו
ולחיבתו של הציבור, אך יחד עם זאת מכובדת ונערצת כמעט ללא
תקדים משום יכולתה, חעוזתה, תקיפותה ובעיקר - הצלחותיה.

הצלחות אלה הן, ודאי, גם המקור למידה לא מבוטלת של ארוגנטיות
שרכשה לעצמה. היא מנסה לשוות לעצמה מעין תדמית של "אם האומה"
(ותדמית זו מחקבלת בלעג). יחסיה עם המלכה מורכבים מאוד וידוע
שהשתיים אינן אוהדות זו את זו, אך היא עצמה נוהגת ב"גיכוני
מלכות" מסוימים. לעיתים נוצר הרושם שבריטניה כבר "קטנה" עליה
ושהיא רואה עצמה כאחת ממנהיגיו היוזר חשובים של העולם החופשי.

יחסה החיובי לישראל נובע אף הוא, קרוב לוודאי, מקוי אישיותה
המנויים לעיל. יש ודאי מקבילות רבות בין ראייתה את ישראל
(וראינתו אנו עצמנו את ארצנו וחברתנו) לבין ראייתה את עצמה ואת
דרכה; ישראל החחילה דרכה מעמדה נחותה, נאבקה בקשיים גדולים
ויכלה להם, הוכיחה שבמאמץ גדול ומחונ ניצול כישרונות ורצון עז
אפשר להגיע רחוק, היא מהווה אי של יציבות, מתינות, ודמוקרטיה
מערבית במרכז איזור זר ומעל לכל - היא סיפור הצלחה מובהק.
דברים אלה קרובים ללבה של ראש הממשלה, שהביעה לא אחת את הערצתה
למדינה החלוצית ולהשגיה.

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

התאצ'ריזם בבריטניה

בשמה של ראש הממשלה נקשרה גם חופעת התאצ'ריזם - יש אומרים גם מהפכת התאצ'ריזם. השגיה - ומעט כשלונותיה - של הגברת האצ'ר מהווים, ללא ספק, חפנית משמעותית בחולדות בריטניה. מערכות שלמות של מושגים חברתיים וכלכליים השחנו וקבוצות אוכלוסיה גדולות - אם לא מעמדות שלמים - משנות את אורח חייהן ומשתתפות במהפכה חברתית בלתי הפיכה.

התאצ'ריזם השפיע ישירות על מאזן הכוחות בין המעבידים לאיגודים המקצועיים וסיים - בצורה ברוטלית למדי - עידן ארוך של אי-שקט חשיתי ואי-סדר חברתי, שהיה בעוכרי הכלכלה. התאצ'ריזם אילץ, מאידך, את התעשיינים להפעיל את יוזמתם, להשקיע מהונס ולחדש את מפעליהם המיושנים. מספר צעדים תקציביים ומוניטריים נועזים הביאו לבלימת האינפלציה, להרחבת שוק ההון ולהגברה מבוקרת של הצריכה הפרטית. העברת הבעלות על חשיות מדינתיות גדולות לידי ציבור רחב של בעלי מניות, הביאה לשיפור בשרותים הציבוריים וליתר מעורבות של קבוצות אוכלוסיה גדולות בכלכלת המדינה.

התאצ'ריזם יצר גם מצוקות חדשות. הוא לא נועד לחלשים ולחסרי המזל שבחברה. אחוז המובטלים גדל ושרותי הבריאות והחינוך הממלכתיים שרויים מזה שנים במשבר, שהטיפול בו אינו עונה על הצרכים.

התאצ'ריזם מתאפיין גם בריבוי החקיקה; ראש הממשלה מסתמכת לעיתים תכופות על הרוב המשכנע העומד לראשות מפלגתה בפרלמנט ומבצעת רפורמות מרחיקות לכת באמצעות חקיקה. הציבור עמד עד עתה לימינה במרבית יוזמותיה אלה וחלקים נכבדים ממנו מכירים בגלוי ובפה מלא בהשפעתו הברוכה של התאצ'ריזם על אורח חייהם ורווחתם החומרית.

אפשר שהנופת התנועה התאצ'רית חיבלם במידה מסוימת לאחר הסתלקותה מן הזירה, אך החותם שטבעה האידיאולוגיה ואופן יישומה בחיי בריטניה לא יימחה עוד זמן רב - אם בכלל.

גד כהן
09.05.1989

5

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

ש מ ר

ג' באייר תשמ"ט
8 במאי 1989

סר ג'פרי האו - פרופיל אישי

1. ריצ'ארד אדוארד ג'פרי האו (HOWE) נולד ב-1926 בעיירה טלבוט שבוולס. את חינוכו קיבל במיטב בתי האולפנא הבריטיים, כולל בקימברידג', שם סיים כבוגר הפקולטה למשפטים. מצעירותו התבלט בפעילות ציבורית ובאוניברסיטה שימש כנשיא אגודת הסטודנטים חברי המפלגה השמרנית.
2. ב-1946 התגייס לצבא הבריטי ושירת שנתיים במזרח אפריקה. ב-1952 החל בקריירה משפטית וזכה למוניטין כעו"ד מעולה. בשנת 1964 נבחר לפרלמנט. בשנת 1966 הפסיד המושב, ומ-1970 נבחר ברציפות. בשנת 1970 מונה ע"י אדוארד הית', רוה"מ בריטניה דאז לתפקיד ה- *Solicitor General* (משרה שניה בחשיבותה בתביעה הכללית) וקיבל באותה שנה גם תואר אבירות (*Sir*).
3. פעילותו הפוליטית העיקרית החל ב-1972 כשהתמנה לשר המסחר בממשלת השמרנים. עם תבוסתם ב-1974, שימש באופוזיציה כדובר לענייני כלכלה ובשנת 1975 אף התמודד עם תאצ'ר על הנהגת המפלגה השמרנית כשהודח הית'. על אף שנכשל במירוץ, הפגין נאמנות לתאצ'ר.
- ב-1979 מונה לשר האוצר והיה ממעצבי מדיניות "הידוק החגורה". ביוני 1983 מונה האו לשה"ח כשמקורות שונים רמזו אז שהחלפתו היתה נעוצה בחוסר שביעות רצון של תאצ'ר ממדיניותו המוניטארית.
4. שה"ח מוגדר כאיש נעים הליכות, הגון, סובלני, בעל סגנון מאופק וענייני ובד"כ מגלה גם פתיחות כלפי ישראל. רוה"מ תאצ'ר היתה שבעת רצון בד"כ מתיפקודו כשר-חוץ שכן הלך בעקבות המדיניות שהיא התוותה. בשנים האחרונות נוצר פער מסוים ביניהם, כאשר נמנעה מלמנותו כסגן רוה"מ (עם התפטרות הסגן וילי ויטלאו) וכנראה אף הציעה לו תפקיד מנהיג בית הלורדים, לו סרב בין השאר משום שהיה מוציאו מכלל המרוץ לראשות הממשלה. ישנה הערכה כי רוה"מ תאצ'ר שוקלת החלפתו של סיר ג'פרי האו בחלופי הגברא בממשלתו הצפויים במחצית השנייה של השנה.

-----

(6)

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

אייר תשמ"ט
מאי 1989

מנהיג הלייבור ניל קינוק

להלן פרטים אחדים על מנהיג הלייבור ניל קינוק ועל מצב המפלגה :

א. פרטים אישיים

ליד ויילס (1942), בעל השכלה אדקמית (ביחסי עבודה והיסטוריה). החל את פעילותו הפוליטית כסטודנט ונבחר לפרלמנט לראשונה ב-1970 בגדתו בן 28. נמנה בעבר על חוגי השמאל בלייבור ושימש שר החינוך בממשלת הצללים בראשות מייקל פוט. נתמך על יד איגוד עובדי התובלה (האיגוד המקצועי הגדול ביותר). באוקטובר 83 נבחר למנהיג הלייבור והיה לראש האופוזיציה. נשוי לגלניס (פעילה פוליטית בזכות עצמה ונחשבת יותר שמאלנית ממנו) ואב לבן ובת. חובב ספורט (רגבי).

ב. עמדה אישית כלפי ישראל

הוגן ורוחש ידידות בסיסית, אך מאופקת, כלפינו. בוועידת הלייבור בסתו הקודם טרח להופיע למספר דקות בסעודה מטעם חוג ידידי ישראל בלייבור (LABOUR - FRIENDS OF ISRAEL) והשמיע ברכה קצרה. בפברואר 88 ביקר בישראל וסייר ב"ש"ע. הוא התרשם עמוקות ממצוקת הפליטים. הוטעה והאשים את ישראל בשימוש בכדורי "דום-דום", ונאלץ אחר כך לחזור בו. ראוי לציין כי הוא איננו נוהג להשמיע קולו בנושא המזרח תהיכון. פגישתו האחרונה עם אישיות ישראלית בכירה היתה עם שר החוץ משה ארנס (ראה דיווח מצורף), במהלכה הוא ציין כי אש"ף יוזמן ככל הנראה השנה לראשונה לוועידת הלייבור.

ג. מעמדו כמנהיג

מעמדו של קינוק כמנהיג הלייבור הוא כיום בלתי מעורער. בוועידת הלייבור בסתו זכה לרוב של 89% בהתמודדות מול מנהיג השמאל טוני בן. הוא שולט במפלגה באמצעות ההנהגה הארצית (NATIONAL EXECUTIVE), שבה יש לאנשיו רוב מוחלט. הוא נחשב מנהיג דינאמי השואף לרפורמות ולמודרניזציה של המפלגה. גישתו האידאולוגית פרגמטית, והוא עשה דרך ארוכה מאז הוזנק לתפקידו על ידי השמאל ועד לנטישת עמדות השמאל הקשוחות ומשיכה ימינה לעבר המרכז. כיום נתמך קינוק על ידי כל החוגים במפלגה (מן "השמאל הרך" ועד הימין), למעט "השמאל הקשה". הצלחתו לחולל מהפך פרוגרסיבי בלייבור ובחזקת מעמד המפלגה בדעת הקהל ביצרו היטב את מעמדו ודחקו את האופוזיציה השמאלנית אל השוליים.

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

- 2 -

ד. "העיון במדיניות" (Policy Review)

לאחר ההפסד בבחירות האחרונות לפני שנתיים (למרות הישגים מסוימים ללייבור בהנהגת קינוק) יזם קינוק, בתבונה, חריש עמוק ובדיקה מחודשת כוללת של מדיניות המפלגה בכל התחומים. הוכרז על "עיון במדיניות" (Policy Review) והוקמו צוותי-עבודה במגוון רחב מאוד של נושאים. בימים אלה ממש הוגשו מסמכי "העיון במדיניות", וההמלצות לעדכון מצע המפלגה, לאישור ההנהגה הארצית.

התברר כי בהשראתו של קינוק נפרצה הדרך למודרניזציה מרחיקת לכת של מדיניות הלייבור. המפלגה זנחה את הדוגמות הסוציאליסטיות הקשוחות והיא לובשת גוון מתון וסגמאטי. איך מדובר עוד בחזרה למדיניות של הלאמות במשק, יש "התחשבות בכוחות השוק" ואף עידוד היוזמה הפרטית, ואיך כוונה להחזיר לאיגודים המקצועיים את מלוא מעמדם שהוגבל חוקית תחת ממשלת תאצ'ר. אולם מבחנו הקשה של קינוק הוא בסוגיית "מדיניות ההגנה", נושא המעורר תגובות אמוציונליות קשות בלייבור. במשך שנים דגלה המפלגה בהתפרקות בריטית חד-צדדית מחימוש גרעיני (UNILATERALISM) ולדעת כל המשקיפים זו היתה אבן-נגף שהכשילה את הלייבור בבחירות. קינוק נתלה בשיחות פירוק החימוש בין המעצמות כדי ליזום שינוי במדיניות הלייבור, לזנח את מגמת ההתפרקות החד-צדדית ולאמץ מדיניות של התפרקות רב-לאומית מחימוש גרעיני (MULTILATERALISM). בועידת הלייבור בסתו נכשל קינוק בנסיונו לשנות את מדיניות ההגנה של המפלגה, שכן השמאל בתמיכת מרבית האיגודים המקצועיים עשו יד אחת נגדו בנושא זה. עתה הצליח קינוק ללא קושי לזכות בתמיכת ההנהגה הארצית בשינוי^{מדיניות} ההגנה, אך ההכרעה תהיה בועידת הלייבור בסתו הקרוב, וקינוק הבהיר כי הוא רואה בכך מבחן אישי למנהיגותו.

ה. סיכויי הלייבור

בחודשים האחרונים ניכרת מגמה רצופה של התחזקות הלייבור, וסגירת הפער בינם לבין השמרנים עד כדי יתרון מסוים לזכות הלייבור. בין אם זו תוצאה משינוי מדיניותה של המפלגה, ובין אם הדבר משקף התעייפות מסוימת מעשר שנות שלטון תאצ'ר, אן שקיעה עונתית בפרופולאריות של מפלגת השלטון (האופיינית ל- MID-TERM) - העובדה ברורה, ומשתקפת במשאל דעת הקהל. בראשית חודש זה נערכו בחירות ביניים לפרלמנט באחד המחוזות שנשלטו על ידי השמרנים, והלייבור נטל את המושב בפרלמנט ממפלגת השלטון בעקבות תנודה אלקטוראלית של 12% מן השמרנים ללייבור. בעת ובעונה אחת נערכו בחירות למועצות-מחוז ברחבי בריטניה, ואף בהן זכה הלייבור להישג נאה. ניתוח יסודי של הבחירות הללו שפורסם בסנדיי טיימס מעלה כי אילו נערכו עתה בחירות כלליות היה הלייבור מנצח בהן בשיעור של 41.5% לעומת 37.5% לשמרנים.

הבחירות הללו, אגב, הצביעו על שחיקה מהותית של התמיכה במפלגות המרכז ("הדמוקרטים" והסוציאל-דמוקרטים). נראה שככל שהלייבור הופך בעצמו יותר ויותר למעין "מפלגת מרכז" הוא נוגס באלקטוראט של המפלגות הקטנות. בשלב זה אין לדעת, כמובן, כיצד יתפתחו הדברים. בתוך הלייבור קיימת עדיין אופוזיציה שמאלנית מיליטנטית. גם אפשרות לאי-שקט תעשייתי, שבמהלכו יאלץ הלייבור שלא בטובתו לתמוך באיגודים המקצועיים, עלול להכות בסיוכוי המפלגה לשוב לשלטון. קיינוק מודע לכך ומנסה להנתק ככל האפשר מזיהוי המפלגה עם האיגודים הבלתי פופולאריים.

עמדת הלייבור כלפי המזרח התיכון

עמדתה הרשמית של המפלגה ביקורתית מאוד וכמעט עוינת כלפי ישראל. דובר המפלגה לענייני חוץ, ג'רלד קאופמן, מבטא קו זה באורח פעיל, תוך מעורבות אישית, וחרף ביקורים תכופים בארץ ופגישות עם אישים ישראלים רבים. בתחילת השנה ביקר קאופמן בתוניס ונועד לפגישה ארוכה עם ערפאת. בוועידת הלייבור בסתו פתח קאופמן את הדיון בנושאים בינלאומיים בגינוי ישראל ובהבעת סולידאריות "עם העם הפלשתינאי במאבקו". הוא הדגיש כי בניגוד לג'פרי האו ולג'ורג' שולץ הוא נפגש גם עם אנשי אש"ף, וציין כי ראש הממשלה שמיר ביטל ברגע האחרון את פגישתו עמו בשל הביקורת שהוא משמיע על מדיניותו. הנהגת המפלגה ניסחה, עם זאת, עמדה מתונה יחסית לאישורה של הוועידה. אלא שהשמאל, שדעתו לא נחה, הצליח להעביר החלטה אנטי ישראלית חריפה וקיצונית יותר.

בינתיים, ככל שנקטעה ההתקוממות בשטחים, ובעקבות השינוי לכאורה בעמדת אש"ף, החריפה הביקורת בלייבור כלפי ישראל. קאופמן עצמו התיחס תחילה בביטול לרעיון הבחירות בשטחים, והעריך כי אש"ף לא יסכים לכך. אולם עתה הוא מבקש לפגוש את ערפאת שנית, כדי לברר את תגובת אש"ף.

עמדתה העדכנית של המפלגה תאושר בימים הקרובים במסגרת ה- Policy Review. עיקריה: הכרה באש"ף, הגדרה עצמית לפלשתינאים, מו"מ על בסיס 242 ו-338, ועידה ב"ל. העמדה מציינת את הצורך בהענקת בטחון לישראל, אך כוללת תמיכה בפלשתינאים במאבקם וגינוי קשה ל"פעילות הדיכוי" של ישראל.

(2)

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון
2377

בריטניה - פנים

לפני שבועיים חגגה גב' תאצ'ר עשור בתפקיד רוה"מ (התקופה הארוכה ביותר של רוה"מ כלשהו במאה זו).
באותו שבוע עצמו ספגו השמרנים מפלה בבחירות המשנה שנערכו בוילס כאשר הלייבור הצליח לכבוש מושב שמרני ועלית כוחו באזור הבחירה הנ"ל היה ללא תקדים. נצחון זה משקף את החרפתן היחסית של בעיות הפנים.

1. פריבטיזציה:

הקדנציה השלישית של גב' תאצ'ר מאופיינת בנסיונות לפריבטיזציה והעמקת היוזמה החופשית לא רק בתעשייה כי אם בשירותים למשל שירותי הרפואה, המים, חינוך, מערכות השירותים של השלטון המקומי, התקשורת ותעסוקה. (במקום מענק אבטלה נסיון לכפות הכוונה מקצועית).
תהליך זה מעורר, מסתבר, חששות כבדים בקרב מגזרים שלמים של האוכלוסיה כגון המבוגרת החוששת מפני השינויים הצפויים בשירותי הבריאות, או למשל, הפריבטיזציה של המים המעוררת החשש שמא רמתם החברואתית תדרדר מטיבות של ריווחיות כלכלית.

2. צפון-דרום

מחריף והולך הויכוח לגבי החרחבות הפער בין השכבות המבוססות לבין השכבות העניות כפי שבא לידי ביטוי בעיקר מבחינה גיאוגרפית.
בעוד שהדרום קרי לונדון וסביבותיה הולך ומתפתח מבחינת השקעות, כוח עבודה מיומן ואטרקטיביות כלכלית ותרבותית, הולך הצפון ומתדרדר במידה רבה. כוח עבודה מיומן עוזב, השקעות כלכליות חדשות כמעט ואינן קיימות, וקיימת תחושה ההולכת ומחריפה של תסכול וחוסר מוצא.
לא ספק, עלתה בעשור האחרון רמת החיים של כלל האוכלוסיה. מאידך, ההערכה היא שבשכבות התחתונות קיימת מצוקה אמיתית כולל מספר הולך וגדל של מובטלים וחסרי דיור, תופעה הנכרת לעין גם ברחובות לונדון.

3. צמיחה כלכלית

העשור האחרון הצטיין בצמיחה כלכלית מרשימה המיוחסת לאמצעים הדרסטיים שנקטה רוה"מ תאצ'ר במדיניותה הכלכלית שמטרתה העיקרית שחרור המשק מכבלים בירוקרטיים ועדוד היוזמה החופשית על פי דגם המשק האמריקאי. תרומה רבה לצמיחה זו הייתה ללא ספק שבירת כוחם של האיגודים המקצועיים, אשר גרמה לירידה משמעותית במספר השביתות אשר בשנות ה-70 שתקו במידה רבה את המשק הלאומי.
חשוב לציין, כי קיימת אי שביעות רצון ההולכת וגוברת מהמשך הרפורמות וכן מההאצה באינפלציה (7.9% השנתי), שיעור הגבוה ממדינות מערב אירופה האחרות, שיעורי הריבית הגבוהים הפוגעים אף הם בעיקר במעמד הבינוני והנמוך.

בריטניה - פנים

בבחירות לפרלמנט האירופי שנערכו ב-18.6.89 זכה הלייבור
בנצחון בולט וקיבל 44% מהקולות. זהו כשלונה הראשון של
תאצ'ר בבחירות ב-14 שנות מנהיגותה את השמרנים ונצחון ראשון
של הלייבור בהנהגת קינוק. הצלחת הלייבור מחזירה אותם לדירה
כמתחרה רציני ואמין, אך עדיין ארוכה וכלל לא מובטחת דרכה
לחילופי שלטון בבריטניה בבחירות הבאות.

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

4. אוניברסיטאות
בשנים האחרונות צמצמה הממשלה תמיכתה בחינוך בכלל ובאוניברסיטאות בפרט. לפי התוכנית החדשה יקבלו האוניברסיטאות סיוע ממשלתי לפי מדדי הצלחה הנתפסים גם במספר סטודנטים וגם לפי הישגים מדעיים. התמיכה לכך תנתן לאוניברסיטאות הפופולריות יותר מחד ולבולטות מאידך. קיים חשש אמיתי שמגמה זו תפגע קשה בחינוך הגבוה.

5. הרפורמה במערכת המשפט:
המגמה המסתמנת הינה פתיחה בחי המשפט להופעות כל עו"ד (כידוע על פי המסורת מופיעים כיום בבחי המשפט עו"ד בכירים בלבד הנקראים BARRISTERS).
ההצעה נחשבת כשינוי רדיקלי באחד ממעוזי המסורת והשמרנות הבריטית.

6. צפון אירלנד
עמדת הממשלה כנגד הטרור נחרצת ביותר חוץ הפעלת שיטות לוחמה המעוררות, לעיתים, ביקורת הן מצד חברות הקהילה האירופית והן מצד ארגוני זכויות אדם. (דוגמא: אירוע גיברלטר)
הטלת המגבלות על הופעות תומכי ה-IRA בתקשורת מעוררת אף היא ביקורת.
למרות האמצעים הנ"ל נמשכים מעשי הטרור כמעט מידי יום.
בד בבד קיים נסיון אמיתי מצד ממשלה תאצ'ר לטפל באלמנטים הפוליטיים של הסכסוך (דוגמא ההסכם האנגלו-אירי 1985) והמשך נסיונות ההידברות עם המחנה הקחולי שאיננו IRA.

לסיכום, השאלה הפוליטית הפנימית כיום הינה האם הצלחת הלייבור בבחירות המשנה ובמשאלים המצביעים על שיוויון וכן נסיון הלייבור לשנות מדיניותו בנושא פירוק החימוש החד-צדדי ותזוזתו הכללית לכיוון המרכז מצביעים על תחילת הסוף של ממשל תאצ'ר או האם היננס בגדר מגמה חולפת.
יש להניח שרוה"מ תאצ'ר תבחון מחדש התוכניות המעוררות מחלוקת ואולי אף תמתנן ע"מ לעצור סוף זה.

יעל רובינשטיין
12.05.89

לקראת בקורו של רה"מ שמיר בלונדון להלן עדכון בנושא בריטניה ויהדות ברה"מ.

כללי.

ממשלת בריטניה בראשותה של גב' תאצ'ר הינה מעמודי התווך של העולם המערבי במאבק למען זכויות אדם בכרה"מ ובמיוחד במאבק למען יהודי ברה"מ. במסגרת זו עקרי מדיניותה:

1. נושא יהודי ברה"מ ובמיוחד המאבק למען הרפיוזניקים אומץ כנושא קבוע במערכת היחסים הביטורליים בריטניה - ברה"מ.
2. ממשלת בריטניה היתה הגורם העיקרי ש"קול ישראל" נכלל ספציפית במסגרת הדרישה המערבית להפסקת הבלול על שדורי רדיו מערביים.
3. התנית קיום והשתתפות בריטניה בכנס זכויות אדם במוסקבה ב-1991 בקיום בפועל של הכטחות סוביטיות בנושא זכויות אדם כולל מתן התרי יציאה לכל הסרובניקים הותיקים.
4. פעילות מתמדת במסגרת CSCE בנושא זכויות אדם תוך שימת דגש על זכותם של יהודים לצאת מברה"מ, מאבק למען הרפיוזניקים הותיקים ושמירת זכותם של היהודים המערדיפים להשאר בכרה"מ לתרבות לאומית ולשמירת הדת.
5. שרים בריטיים המבקרים במוסקבה נפגשים עם רפיוזניקים בתווך השגרירות במוסקבה. בחודש שעבר נפגש שר האנרגיה ססיל פרקינסון עם ראשי הרפיוזניקים בתוך השגרירות.

גב' תאצ'ר

1. ככל הפגישות שהתקיימו בין גב' תאצ'ר לבין הנשיא-מזכיר המפלגה מיכאיל גורבאצ'וב העלתה רה"מ תאצ'ר את נושא יציאת יהודי ברה"מ את הצורך לבטוי חופשי של תרבות ודת יהודית בכרה"מ ואת בעית הסרובניקים, תוך שימת דגש על רפיוזניקים ותיקים. ערב בקורו האחרון של גורבאצ'וב בלונדון בתחילת אפריל הודיעו הסוביטים על מתן אשרות יציאה לכמה מהרפיוזניקים הותיקים.
- גב' תאצ'ר הגיבה בשביעות רצון, אולם הדגישה שכוונתה אינה לג'סטות אלא למדיניות קבועה של פתרון בעית יהודי ברה"מ ולחקיקה שתסדיר את הנושא (נספח א').

2. גב' תאצ'ר היתה ראש המדינה המערבי הראשון שבזמן בקור רשמי בברה"מ נפגשה עם סרובניקים לארוחת בקר. הדבר הפך לאחר מכן לנורמה התנהגותית של ראשי מדינה מערביים אחרים.
  3. גב' תאצ'ר עמדה בראש המאבק להתנית קיום כנס לזכויות אדם במוסקבה ב-1991 בשחרור הסרובניקים הוטיקים והפסקת הבלול על שדורי רדיו מערביים כולל "קול ישראל". היא הפעילה לחץ על הנשיא ריגן והשר שולץ להיות ספציפים בדרישות והתנאים לקיום הכנס. כאשר התקבלה ההחלטה לקיים את הכנס במוסקבה, גב' תאצ'ר המשיכה להתנות את הכנס בבצוע סוביטי של ההתחייבות בנושא זכויות אדם כולל שחרור הסרובניקים הוטיקים (מצ"ב תשובתה בפרלמנט מ-20/1/89 נספח ב')
  4. גב' תאצ'ר נפגשה במשרדה עם אסירי ציון לשעבר כאנטולי שצ'רנסקי ואידה נודל עם נציגי "אמהות נגד סרוב" וסרובניקים וטיקים.
  5. גב' תאצ'ר משיבה בהתמדה ולפעמים אישית על פניות אישיות של אזרחים ישראלים המבקשים את התערבותה למען סרובניקים בברה"מ.
  6. גב' תאצ'ר מכירה במרכזיותה של מדינת ישראל במאבק למען יהודי ברה"מ ובאופן עקרוני מעדיפה שיהודים היוצאים מברה"מ יגיעו לישראל, יחד עם זאת אינה מוכנה לכפות על "היוצאים" את ארץ הבחירה.
- משרד החוץ וסר ג'פרי האו.
1. סר ג'פרי האו העלה את נושא יהודי ברה"מ בכל פגישותיו עם שר החוץ שוורנאצה.
  2. ערב בקורו של גורבאצ'וב בלונדון העביר סר ג'פרי האו רשימה של רפיוזניקים למר שוורנאצה בבקשה למציאת פתרון. חלק מהרפיוזניקים שנכללו ברשימה קבלו התרי יציאה ערב הגעת המשלחת הסוביטית ללונדון.
  3. סר ג'פרי האו נפגש עם רפיוזניקים במוסקבה ובלונדון.
  4. משרד החוץ הבריטי היה הגורם המכריע שכלל את את "קול ישראל" ספציפית בדרישה של העולם המערבי לברה"מ להפסיק את הבלול.
  5. המשלחת הבריטית בוועידת וינה CSCE בראשותו של השגריר לורנס אוקיף היתה ממובילי המאבק למען זכויות אדם תוך שימת דגש במיוחד על יהודי ברה"מ. עתה נבדקת האפשרות לכלול את יו"ר המועצה הבריטית למען יהודי ברה"מ כחבר המשלחת הבריטית לכנס זכויות האדם שיתקיים בפריז בתחילת יוני.
  6. משרד החוץ הבריטי מקיים מפגשים קבועים עם משרד החוץ הסוביטי בנושא זכויות אדם. המפגש האחרון התקיים בסוף ינואר. נושא יהודי ברה"מ ובמיוחד בעית רפיוזניקים מהווה נושא דיונים עיקרי במפגשים אלו. הסוביטים הודיעו רשמית שרב המקרים המועלים ע"י הבריטים הם מקרים של אזרחים סוביטים הרוצים להגר לישראל.
  7. משרד החוץ הבריטי מקבל ומבין את הדרישה הישראלית לטיסות ישירות, אולם מתנגד עקרונית לכל פעולה שתכריח נושרים להעלות לישראל בנגוד לרצונם.

8. משרד החוץ הבריטי מבין שרוב היהודים היוצאים מבר"מ אינם פליטים.
9. משרד החוץ הבריטי משתף פעולה בצורה יוצאת מהכלל בנושא יהודי ברה"מ עם השגרירות הישראלית בלונדון.

הפרלמנט הבריטי.

1. נושא יהודי ברה"מ זוכה לתשומת לב ערנית של חברי פרלמנט רבים מכל המפלגות. הדבר מתבטא בשאלות בע"פ ובנאומים.
2. הועד הפרלמנטרי למען יהודי ברה"מ המשותף לנציגי כל המפלגות ממלא תפקיד חשוב לא רק במסגרת הפרלמנטרית המקומית אלא גם במערכת האירופאית הכללית.
3. ועד נשות הפרלמנטרים למען יהודי ברה"מ שלח משלחות לפגישות עם רפיוזניקים במוסקבה ומהוות קבוצת לחץ פעילה בווינה לקראת סוף הדיונים.

הלובי היהודי.

הלובי היהודי למען יהודי ברה"מ מתואם ע"י המועצה הלאומית הבריטית למען יהודי ברה"מ בראשותו של ניל ברדמן, הינו אחד הלוביים המאורגנים והיעילים ביותר בבריטניה.

סכום.

1. רצוי וחשוב להתייחס בפגישות הרשמיות לנושא יהודי ברה"מ, להודות על תרומתה החשובה של ממשלת בריטניה בראשות גב' תאצ'ר במאבק למען יהודי ברה"מ תוך ציון:
  - א. תשומת הלב שנתנה לנושא במהלך בקורו האחרון של גורבאצ'וב בלונדון.
  - ב. עמדתה העקרונית בנושא.
  - ג. כנס זכויות האדם שיתקיים בפריז בתחילת יוני במסגרת CSCE.
  - ד. ההחלטה על קיום כנס זכויות אדם במוסקבה ב-1991.
2. להודות למנהיגים יהודיים על הפעילות המסורה למען יהודי ברה"מ, לציין את פעילות ותרומת המועצה הלאומית למען יהודי ברה"מ של בריטניה ולהדגיש את שתוף הפעולה ההדוק והיעיל עם מדינת ישראל.

*****

Written Answers to Questions

PRIME MINISTER

Human Rights

Mr. Atkinson: To ask the Prime Minister if she will say what further improvements in human rights performance in the Soviet Union will satisfy the criteria of Her Majesty's Government for attending a human rights conference in Moscow in 1991.

The Prime Minister: We have agreed in principle to a Moscow human rights conference in 1991, provided that recent progress in the Soviet human rights performance is maintained and consolidated, but obviously much remains to be done. If we are to attend such a conference

the promised changes in Soviet criminal legislation must have been implemented, including the abolition or amendment of the political and religious articles;

there must be effective guarantees of free speech, freedom of religion and freedom to emigrate, as well as of genuine judicial independence;

there must be no political or religious prisoners and no long-term refuseniks;

the Moscow conference must be held under exactly the same conditions as the CSCE meetings in the West;

there must be no going back on the improvements which have already taken place and which made it possible for us to agree in principle to a Moscow conference.

All this assumes that nothing has happened in the meantime seriously to undermine the greatly improved state of East-West relations.

EXTRACTS FROM PRIME MINISTER'S SPEECH AT THE DINNER FOR
PRESIDENT GORBACHEV AT 10 DOWNING STREET
ON 6 APRIL 1989

(These Extracts deal with HUMAN RIGHTS and SOVIET JEWRY)

"We very much welcome the increase in the numbers of people allowed to leave the Soviet Union and the greater tolerance shown towards those who want to practise their religious beliefs.

"Of course we are pleased when families are reunited and those who want to emigrate can do so: but we also look forward to the changes in the law which you have promised, which will make these the rights of every person, so that they can be claimed and enforced and not given as privileges which can one day be taken away."

91

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

2367

יהדות בריטניה

1. יהדות בריטניה מונה היום כ-350,000 איש, אך משקלם של היהודים בתחומי הכלכלה והתרבות, ובמידה רבה גם בפוליטיקה גדול בהרבה מחלקם היחסי באוכלוסיה. רוב היהודים (למעלה מ-250,000) מתגוררים בלונדון, והשאר במנצ'סטר (למעלה מ-40,000) גלאזגו (10,000) ופחות מזה בלידס, ליברפול, בירמינגהם וכן בבריטון, ניו-קאסל, קארדיף, בריסטול, נוטינגהם, בורנמות' ועוד.

2. הקהילה היהודית מאורגנת ומיוצגת כלפי השלטונות הבריטיים באמצעות ה-BOARD OF DEPUTIES, שבראשו עומד הנשיא ד"ר קופלוביץ'. ה-BOARD מארגן בתוכו את כל הארגונים היהודיים הפעילים ואח כל בחי הכנסת, למעט הזרם החרדי הקיצוני. הארגון בעל היוקרה הרבה ביותר כיום בקרב יהודי בריטניה הינו ארגון המגביה JIA בראשו עומדים שלושת האישים המרכזיים בארגון התמיכה בישראל - טרוור צ'יין (יו"ר), ג'ראלד רונסון וסיריל סטיין (סגנים).

גם לבונדס יש כאן סניף חשוב, שבראשו עומד רוברט מקסוול. אם כי הישגי הארגון עדיין רחוקים מאלו של המגביה בתחום הכספי והחברתי כאחד.

ארגון חשוב בחולדות החנועה הציונית אשר ירד במידה רבה מגדולתו הינו הפדרציה הציונית, שחדמיתו בשנים האחרונות נחלשה, ואין לו אותו תפקיד מוביל בקרב היהדות הבריטית כבעבר.

הארגון הדתי והחברתי הגדול ביותר הוא ה-UNITED SYNAGOGUE, המאגד בתוכו את מרבית בחי הכנסת בבריטניה, שהינם אורתודוקסיים. הרב הראשי נבחר מקרב ארגון זה. בניגוד לארה"ב, מספר בחי הכנסת הרפורמיים והליברליים קטן כאן לעומת הזרם האורתודוקסי. כאמור, קיימות גם כמה קהילות חרדיות ואף אנטי-ציוניות, אשר אינן משתתפות בארגונים הנ"ל.

3. באמצעות הארגונים והמוסדות הנ"ל ואחרים, תומכת היהדות הבריטית בישראל פוליטית וחומרית, ולמרות חילוקי הדעות בנושא תהליך השלום, שהם בדרך כלל השתקפות של חילוקי הדעות בארץ, יש מאמץ ניכר להגיע תמיד לקונצנזוס החומך בממשלת ישראל ובעמדותיה לגבי תהליך השלום.

למרות קריאות ולחץ של מספר אישים יהודיים וכמה חוגים של אינטלקטואלים לקרוא לממשלת ישראל לפתוח במו"מ עם אש"פ, סרבו הארגונים היהודיים לכך, וחזרו והביעו תמיכתם בממשלת האחדות בישראל, גם במהלך ועידת הסולידריות בירושלים.

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

4. כגורם פוליטי חשוב מוערכת כיום הידידות שרוחשת רוח"מ תאצ'ר לקהילה היהודית. תאצ'ר, שמוצאה מהמעמד הבינוני ואזור הבחירה שלה- פינצ'לי בצפון לונדון- נחשב יהודי, רוחש הערכה רבה ליהודים בשל השגיהם הכלכליים והתרבותיים, ורואה בהם קהילה בעלת ערכים מוסריים-חברתיים-תרבותיים גבוהים המתאפיינת בחריצות, תבונה, שאפתנות והשגיות- שתאצ'ר רואה בהם דוגמה ואולי גם השראה לאותם ערכים שהיא עצמה מטיפה להם.

תאצ'ר זוכרת לטובה את תמיכתם של בוחריה היהודיים בתקופות בהן עתידה הפרלמנטרי לא היה מובטח, ומאידך היא גאה על כך שדפוסי ההצבעה של היהודים, תומכים מסורתיים של הלייבור בעבר, השתנו במידה רבה בזכותה.

יחסים מיוחדים נרקמו בין תאצ'ר לבין הרב הראשי הלורד יעקובוביץ. הרב נחשב כחומך במדיניות החברתית של תאצ'ר, והיא מצאה עידוד מוסרי רב בתמיכתו, ביחוד לנוכח הביקורת המרומזת על מדיניותה זו מצד ראשי הכנסיה האנגליקנית.

במשלחה של תאצ'ר משרתים מספר שרים יהודים - שר האנרגיה ססיל פרקינסון, שר התעשייה הלורד יאנג, השר לענייני סקוטלנד מלקולם ריפקינד, גם שר האוצר לאוסון הינו יהודי במוצאו אך איננו מזדהה ככזה.

עם זאת, למרות ההערכה הרבה שרוחשת תאצ'ר ליהודים (וגם לישראל) והמשקל הנכבד של שריה היהודיים, הממשלה מחליטה ביחס לישראל עפ"י האינטרסים הבריטיים, כמו בעיסוק הנשק עם סעודיה, או בעמדתה לגבי החרם הערבי. מאידך, יחכך והשפעת הגורמים הנ"ל ניכרת יותר בעמדות אחרות של תאצ'ר - התנגדותה למדינה פלשתינאית ולפגישה, לפחות בשלב זה, עם ערפאת.

בפרלמנט ישנם כ-20 ח"פ יהודיים (מתוך למעלה מ-600), אם כי רק מעטים מתוכם מזדהים כיהודים וכחומכי ישראל, בראשם- איוואן לורנס (שמרנים), גרוויל ג'אנר (לייבור).

יהודי בולט אחר בפרלמנט הוא שר החוץ בממשלת הצללים ג'ראלד קאופמן, אך הלה בקורתו מאוד כלפי ישראל.

בכלל, לנוכח הביקורת בכלי התקשורת המוצאת ביטויה גם בפרלמנט, נחלש במעט קולם של ח"פ היהודיים, המוצאים עצמם לעיתים קרובות בבידוד.

EMBASSY OF ISRAEL
COMMERCIAL AFFAIRS
2 PALACE GREEN
LONDON W8 4QB
Telephone: 01-937 8050
Fax No. 01-938 1571

שגרירות ישראל
נספחות מסחרית
לונדון

קשרי הסחר ישראל בריטניה - תמצית

בריטניה היא עבורנו שוק היצוא הגדול באירופה, אליה מופנה כרבע מהיצוא לשוק המשותף.

להלן נתוני הסחר ל-5 השנים האחרונות עפ"י הנתונים הסטטיסטיים המקומיים (במיליוני ליש"ט)

<u>1988</u>	<u>1987</u>	<u>1986</u>	<u>1985</u>	<u>1984</u>	
460	437	385	404	393	יצוא כולל לבריטניה (CIF)
491	524	462	434	393	יבוא כולל מבריטניה (FOB)
437	415	369	390	379	יצוא ללא יהלומים
321	371	307	300	261	יבוא ללא יהלומים

בסחר הכולל היבוא אומנם גבוה מהיצוא אך בהתחשב בעובדה שכשליש מהיבוא הם יהלומי גלם שמקורם אינו בבריטניה, המאזן נטו - ללא יהלומים, הוא לזכותנו.

בשנה האחרונה גדל היצוא לבריטניה ב-5 אחוזים והיבוא מבריטניה קטן ב-6 אחוזים. גידול בשיעור דומה חל ביצוא לבריטניה בחודשים הראשונים של שנה זו.

EMBASSY OF ISRAEL
COMMERCIAL AFFAIRS
2 PALACE GREEN
LONDON W8 4QB
Telephone: 01-937 8050
Fax No. 01-938 1571

שגרירות ישראל
נספחות מסחרית
לונדון

ענפי היצוא העיקריים הם: מזון כ-33 אחוז

הלבשה וטקסטיל כ-27 אחוז

כימיקלים לסוגיהם כ-13 אחוז

מוצרי מתכת ואלקטרוניקה כ-10 אחוז

הקנייין הגדול ביותר למוצרים ישראליים בבריטניה הוא רשת "מרקס אנד ספנסר" שרכישותיה בשנה החולפת הסתכמו בכ-94 מיליון ליש"ט. עיקר הרכישות הם מוצרי הלבשה.

בצד היבוא מבריטניה סעיף הרכישות העיקרי הוא מוצרי מתכת ומכונות המהווים כ-35 אחוז מסך היצוא.

באשר למעמדה של ישראל במפת הסחר הבריטי ישראל ממוקמת במקום ה-24 מתוך כ-200 מדינות עימן יש לבריטניה קשרי סחר ומקדימה מדינות כיוון, קוריאה, סין ושורה ארוכה של מדינות אחרות. באשר למזרח התיכון ישראל היא השוק השני בחשיבותו (לאחר ערב הסעודית).

11

7/NO

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

החרם הערבי

1. בעיית החרם הערבי משפיעה על יחסי המסחר והכלכלה בין בריטניה וישראל. אף כי קשה לאמוד את הנזק הכמותי.

ב-4 מדינות אירופיות צרפת, בלגיה, הולנד ולוקסמבורג, קיימת בצורה זאת או אחרת חקיקה נגד חרם כלכלי (מטעמים פוליטיים).

לא אחת נתקלנו בתופעה של חברה בריטית המסרבת או מפסיקה לסחור עם חברות ישראליות מחוץ שיקולים פוליטיים ולא כלכליים.

FERRANTI, ELZAN, UNILEVER, METAL BOX ETC.

בריטניה סירבה בעקשנות להוקק חוק נגד החרם הערבי בטענה כי היא אינה מתערבת בשקולים כלכליים של חברות או מפעלים ומכחיבה להם עם מי לסחור, אף כי היא שוללת את החרם הכלכלי משקולים פוליטיים.

לאחרונה בעקבות לחץ כבד מצד ארגונים ומוסדות יהודים, אגודים מקצועיים, וכך שרים כלכליים שביקרו בלונדון והעלו הנושא, הודיעה ממשלת בריטניה כי לא שוללת רעיון חקיקה אם הוא יהיה במסגרת השוק האירופי המשותף.

הכוונה להגיע להרמוניזציה של חקיקה נגד החרם הערבי במסגרת השוק האירופי (מאחר ול-4 מדינות כבר יש חקיקה).

2. היבט אחר של התופעה הוא סירובו של משרד ההגנה הבריטי לתת רשיון ייצוא למוצרים בעלי אוריינטציה הגנתית כגון:-

מסכות גז להתגוננות אזרחים או אבקה ניקל המיועדת למצברים שלא לדבר על מוצרים אלקטרוניים או צבאיים. הטענה היא שמאז 1982 קיימת החלטה של ממשלת בריטניה למנוע מוצרים בטחוניים מישראל "עקב הפלישה ללבנון".

להערכתנו במסגרת השיחות של ראש הממשלה עם ממשלת בריטניה (רה"מ או שר החוץ), רצוי להעלות את שני הנושאים:-

א. הפסקת החרם שמטילה בריטניה על מכירת ציוד בטחוני לישראל.

ב. גישה אוהדת לחקיקה נגד חרם כלכלי מטעמים פוליטיים במסגרת בריטית או השוק האירופאי.

אברהם נחן

12

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

התקשורת הבריטית ויחסה לישראל

יחסה הכללי של התקשורת הבריטית לישראל ביקורתית ושלל הכתבות השליליות גדול בהרבה מהחיוביות. התקשורת הבריטית מרבה להדגיש

את הנעשה ביוש"ע תוך ספירת הקרבנות הפלסטינים (לאחרונה מודגש גילם הצעיר של הנפגעים כולל ילדים) וחיאר הפגיעות בזכויות האדם אליבא דתקשורת בריטניה.

התקשורת הבריטית העניקה לחכנית השלום של רה"מ קבלת פנים זהירה. ההערכה הייתה שבהיעדר אלטרנטיבות אחרות, אין לממשל האמריקני ברירה אלא לנסות ולהתקדם עם חכנית זו תוך חקוה שיווצר מומנטום.

בחודעת התקשורת הבריטית התבססה ההערכה שאש"פ וערפאת עברו וממשיכים לעבור. (ראה "הצהרת פאריס") תהליך של התמתנות וכי ערפאת כן בהצהרותיו. במקביל מתבססת בתקשורת החוושה כי הפתרון היחיד שיחבל כיום על דעת הפלסטינים הוא מדינה עצמאית והיא מחדירה תחושה זו לתודעת הציבור. בצד גילויי הבנה להתנגדותה של ישראל לפתרון מעין זה, מבקרת התקשורת כמעט באופן מוחלט את רתיעתה של ההנהגה בישראל מפתיחת דיאלוג עם אש"פ. מסקנת התקשורת היא שרק באמצעות דיאלוג כזה תוכל ישראל לגלות האם כוונות ערפאת טהורות או לחשוף בצורה משכנעת את פרצופו האמיתי. אין התקשורת מהססת לחשוף עלינו בנקודה זו.

- מן האמור לעיל ניתן להעריך את כיוון השאלות בראיונות שיתן רה"מ לתקשורת ובמסיבת העיתונאים:
1. "האינתיפאדה" - מעשי ישראל ביוש"ע והאמצעים המופעלים שם.
  2. ערפאת ואש"פ - התמתנות ורצון לדיאלוג עם ישראל מול שלייה מוחלטת מצד ישראל לרעיון דיאלוג עם אש"פ.
  3. חכנית השלום של רה"מ ובפרט הבחירות.
  4. תהליך השלום - התפתחויות שוטפות ומאפייני ההסדר הסופי עפ"י רה"מ.
  5. על השיחות עם רה"מ תאצ'ר ושה"ח האו.

הערה: מנסיון העבר ועל סמך ההסטוריה ישראל-בריטניה אין להוציא מכלל אפשרות שאלות על עברו האישי של רה"מ.

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

- 2 -

1. המלצות כלליות.
יש להמנע מכל התייחסות למצב בצפון אירלנד: העתונאים הבריטיים יפליגו בהסברים מדוע המצב שונה ואיננו זוכים לנקודות עם השוואות כאלו.
2. תדמיתו של רה"מ בבריטניה היא של אדם מסוגר שקשה להזיזו
מדעותיו, אם כי אין מטילים ספק ביושרו, כנותו ואמונתו המוחלטת בעקרונותיו. התקשורת הבריטית מאפיינת אותו כ"מכשול לתהליך השלום". על רה"מ לעשות כל שניתן כדי להתרחק מתדמית זו מבלי להקריב עקרונותיו.
3. הצעות לדברי פתיחה במהלך ארוחת הבוקר לעורכי העתונים (22 במאי): דברי רה"מ בפני ארגון עורכי העתונות האמריקנית ב-13.4.89 מתאימים באופן כללי לארוע. אם ניתן, כדאי להדגיש את ענינו של רה"מ בפיתרון בעית הפליטים ולגלות רגישות לסבלם של הפלסטינים במשך השנים; הנ"ל יקנה לרה"מ הבנה.
4. הצעות לדברי פתיחה במסיבת העתונאים (23 במאי):
- מצבה התקשורתית של ישראל כתוצאה מהזזת לב הסכסוך מהמידת הישראלי-ערבי למידת הישראלי-פלסטיני. הצורך בהכנסת הדברים לפרספקטיבה הסטורית.
- הפער התרבותי והערכים השונים של המערב (וישראל) והעולם הערבי. ניתן להתייחס לפרשת רושדי. ולהצהרות רפסנג'אני. כמו כן ניתן לציין שהשפה האנגלית שפה מדויקת מאד ועל כן הפכה לשפת ההסכמים הדיפלומטיים בעוד בערבית יש כמה פירושים לכל מילה.
- "הסביבה" בה אנו חיים, האיום הערבי על ישראל.
- כיצד מיועדת תכנית השלום של ישראל לתת פתרונות לבעיות האזור.
- סכום רשמי רה"מ מפגישותיו המדיניות בלונדון.

א. מנור 08.05.1989

13

2

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

אייר תשמ"ט
מאי 1989

נקודות לנאום רה"מ ב"גילדהול"

כללי

ראש הממשלה ינאם באולם ה"גילדהול" בלונדון, בעצרת הזדהות עם מדינת ישראל מטעם הקהילה היהודית בבריטניה. ארוע זה יחתום את ביקורו הרשמי של רה"מ בלונדון, כאורחה של ר' ממשלת בריטניה הגב' מרגרט תאצ'ר.

להלן נקודות העשויות לשמש כבסיס לנאום רה"מ במעמד זה.

א. האכסניה

ה"גילדהול" משמש מוקד לפעילות ציבורית בסיסי של לונדון מזה למעלה מאלף שנה. במקומו הנוכחי הוא קיים מאז 1411. הגילדהול כמעט נהרס בדצמבר 1940 בעת ה"בליץ" הגרמני, ותקרתו קרסה כולה, אולם דוקא החלקים הישנים שלו החזיקו מעמד. הוא שוקם, וב-1943 קיבל בו וינסטון צ'רצ'יל את ה-
FREEDOM OF THE CITY
חגיגת הנצחון ב-1945 נערכה בגילדהול בהשתתפות כל ראשי הצבא, וב-1953 היה בו נשף ההכתרה של מלכת בריטניה אליזבת השנייה.
האולם משמש לארועים ציבוריים וממלכתיים, ולאחרונה נאם בו נשיא ברית המועצות גורבצ'וב לפני ה"שמנה וסלתה" של הציבוריות הבריטית בארוע המרכזי של ביקורו הממלכתי בבריטניה.

ב. הקהל

הקהל הוא קהל יהודי. כ-800 איש, המיצגים את ראשי הקהילה, פרנסיה ונציגיה. החל מועד ראשי הקהילות ועד למנהיגי התנועות והארגונים הציוניים. זהו קהל אוהד, שיבוא להפיג את הזדהותו ותמיכתו בישראל.

ג. המועד

יום שלישי, ל"ח באייר תשמ"ט (23.5.89). זהו ל"ג בעומר, מועד שנקשר בתודעת העם בגבורה יהודית, יום של מנהגי שמחה והילולה.

ד. מאפייני הנאום

זהו נאומו הפומבי היחיד של רה"מ במהלך הביקור, ותכליתו העיקרית לחזק את הסולידאריות היהודית עם ישראל, את האמונה בצדקתה ואת התמיכה במהלכיה המדיניים לקידום השלום.

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

- 2 -

מאידך, כדי להעניק לארוע סיכוי לתהודה נרחבת מעבר לקהילה היהודית מן הראוי שיתייחס גם למהות ולתוכן של תהליך השלום.

אורך הנאום כ-20-25 דקות.

ה. תקשורת

השגרירות תזמין את אמצעי התקשורת לארוע. מידת הסיקור העתונאי תקבע על פי ציפיות העתונות ביחס לתוכן הנאום, ובמידה שיהיו בו מסרים מהותיים וחדשים ככל הניתן.

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

- 3 -

תוכן הנאום

הגילדהול (1)

יש בהחלט מקום "לפתוח בכבוד האכסניה" ולומר משפט אחד של הערכה לאתר ולאשר הוא מסמל ברציפותו ההיסטורית, בעמידתו בתמורות הזמנים ובהרס, בהיותו מוקד ועד לארועים גדולים בתולדות העם הבריטי מאות בשנים.

הקשר עם בריטניה (2)

למרות תקופות מרות - כבוד והערצה לאומה גדולה זו, לתרבותה, למורשתה ההיסטורית, לערכיה הדמוקרטיים, למוסדותיה, לעמידתה האמיצה בחזית המאבק נגד הצורר הנאצי. שמותיהם של רבים ממדינאיה, ראשיה ומצביאיה נחקקו בתולדות תקומתה של ישראל. מורשתה המשפטית והחוקית טבעה את חותמה במדינת ישראל.

אין צורך להרחיב, אך אפשר להזכיר תקופות מזהירות של שיתוף פעולה בין העם היהודי לבריטניה במלחמות העולם - החל מן הגדודים העבריים שיזמו זאב ז' בוטינסקי ויוסף טרומפלדור ועד לחטיבה היהודית הלוחמת. חשוב שתהיה התחיסות ספציפית להצהרת בלפור, שהעניקה הכרה מדינית בינלאומית ראשונה לחזון הציוני ולהגשמתו. זכות היסטורית זו שמורה בלב העם היהודי לבריטניה הגדולה ולעמה.

למרות חילוקי דעות פוליטיים מפעם לפעם, נשמרה לאורך כל השנים הידידות האיתנה, גם תוך כדי חילופי שלטון דמוקרטיים בשתי הארצות, וידידות זו אף גברה והתחזקה. הקשר בתחום המסחרי והכלכלי, בתיירות ובייצוא החקלאי בולט במיוחד. אף גם בתחום המדיני ובחזית המאבק נגד הטרור הבינלאומי קיימת הבנה רבה.

אנחנו מוקירים מאוד את תרומת בריטניה וראש ממשלתה במאבק למען יהודי ברית המועצות.

יהדות בריטניה (3)

ראוי להביע הערכה ליהדות בריטניה - קהילה מצליחה, מבוססת ומאורגנת, המקיימת תשתית בריאה של חינוך יהודי וזיקה טבעית לישראל. יהדות שתרמה את חלקה והיתה שותפה תמיד בישוב הארץ, בתנועה הציונית, בעלייה, בהשקעות ובמפעלים שונים. אפשר להזכיר את סר משה מונטיפיורי, את "חבת ציון", תנועות הנוער הציוניות המגשימות, את אלפי העולים מבריטניה שהקימו ישובים רבים ברחבי הארץ, את התמיכה הכלכלית הנדיבה. לבטא את ההוקרה ליהודי בריטניה על הזדהותם הטבעית ותמיכתם הבלתי מעורערת בישראל - גם כאשר ישראל מותקפת ומושמצת. כדאי לציין את חלקה הבולט של המנהיגות היהודית הבריטית בעצרת ההזדהות הכלל-יהודית עם ישראל בירושלים לא מבר.

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

- 4 -

תהליך השלום

(4)

נושא זה יהיה מן הסתם "ליבו" של הנאום. בנוסף לסקירת יוזמת השלום, כפי שימצא ראש הממשלה לנכון, חשוב להדגיש שיוזמה זו נתמכת על ידי כל מרכיביה של ממשלת האחדות ומשקפת את רצונה של ישראל להתקדם לקראת שלום - אמת עם תושבי יהודה שומרון ועזה ועם העולם הערבי כולו. להזכיר את השלום עם מצרים, שהושג באמצעות מו"מ ישיר ואת המחיר המרחיק לכת ששילמה ישראל כדי להשיגו. להדגיש שעם ישראל איננו שואף לשלוט בעם אחר ולנהל את חייו, אך יש לישראל זכויות ואינטרסים חיוניים שעליהם נעמוד בכל תוקף, ולעולם לא נפקיר את בטחוננו הלאומי. אנחנו מוכנים לדון עם שכנינו בכנות, ברוחב לב, בהגינות ובכבוד, אך שום אלימות וטרור לא ירתיעונו. ערביי א"י, שהחמיצו את כל ההזדמנויות הקודמות להתקדם לשלום, בגלל טרור פנימי וכניעה לתכתיבי אש"ף ומדינות הסרוב, עלולים לשוב ולהחמיץ הזדמנות נוספת. אנחנו קוראים להם שלא לחזור על שגיאות העבר, ולהענות לאתגר השלום תוך כניסה לתהליך דמוקרטי שיניב מו"מ להסדר.

פליטים

(5)

הצעות ישראל בענין שיקום הפליטים לא זכו עד כה לתשומת הלב הראויה בבריטניה, וזו אולי הזדמנות להדגיש נקודה זאת. מן הראוי לציין כי הטיפול בפליטים איננו אמנם תחליף להסדר מדיני, אך שום הסדר לא יהיה בר קיימא אם לא ישוקמו הפליטים. זוהי המצוקה האנושית האמיתית, שהעולם איננו נותן עליה את דעתו. להזכיר שמדינת ישראל הקטנה קלטה ושיקמה יותר פליטים יהודים מארצות ערב מכל הפליטים הפלשתינאים, וכי חובתו של העולם הערבי להוכיח את רצונו בפתרון אמת של הסכסוך על ידי טיפול יסודי בקליטת הפליטים ובשיקומם המלא.

אל העתיד

(6)

ראוי לסיים בנימה של התרוממות, אמונה ובטחון בעתידה של ישראל. ישראל שמעבר לבעיות ולמחלוקות. ישראל שהיא אתגר היסטורי, קיבוץ גלויות, יצירה מתמדת, התישבות ובנין. הישג שלא היה כמותו בתולדות העמים, נצחון האמונה והתפילה. צדק אנושי, גאולה חברתית ולאומית. דרך שעודנה מעפילה והולכת אל פסגות נוספות ומצפה לכוחות נוספים, וביחוד לנוער היהודי, להגשמה עצמית ולעלייה.

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

- 5 -

לקרוא לעם היהודי להגביר את תמיכתו במאמצייה של מדינת ישראל להצלת
יהדות המצוקה, לחיזוק כלכלתה של ישראל ובראש ובראשונה לנצחונה
במאבקה לבטחון ולשלום-אמת.
עוצמתה של ישראל נשענת גם על עורף יהודי איתן. אויבינו המנסים
בכל דרך לתקוע טריז וליצור סדקים בחומת התמיכה היהודית בישראל
ולערער את אחדות ישראל, ימצאו את העם היהודי מלוכד - מעל ומעבר לכל
חילוקי הדעות - סביב קירומה, שגשוגה ובטחונה של מדינת ישראל.

עג/ג 7

14

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

2371

משחתפי פגישת רוה"מ שמיר עם
מנהיגי יהדות בריטניה 23.5.89

1. TREVOR CHINN - יו"ר המגבית JIA.
נחשב כיום אולי למנהיג הפעיל ביותר למען ישראל בקהילה היהודית. יו"ר חברה גדולה המיבאת מכוניות "וולבו". השתתף בועדת ההיגוי של ועידת הסולידריות בירושלים. עמד בראש משלוח רבות של המגבית ארצה. פעיל מאוד בחכנית שיקום השכונות.
2. CYRIL STEIN - ס/יו"ר המגבית. לצד טרוור צ'ין הינו המנהיג היהודי הפעיל והנאמן ביותר. בעל רשת מלונות "הילטון" ורשת חברות הימורים. השקיע, בין היתר, בפרוייקט ממילא ולאחרונה רכש את "הילטון" בירושלים. יהודי שומר מצוות. מקורב לתנועת החרות בבריטניה.
3. ROBERT MAXWELL - עפ"י פרסום אחרון הינו בעשיריה הראשונה של עשירי בריטניה. בעל רשתות עתונות וחקשורה. ניצול שואה מצ'כוסלובקיה. היה ח"פ מטעם הלייבור. דמות ציבורית המעוררת לפעמים מחלוקת ציבורית. רק בשנים האחרונות הפך לפעיל למען ישראל ונטל על עצמו את תפקיד יו"ר הבונדס. בשנתיים האחרונות החל להשקיע בארץ בקנה מידה גדול (סאיטקס, מעריב).
4. JACOB DE ROTHSCHILD - יו"ר חברת ההשקעות המשפחתית. פעיל במפעלים של המשפחה בארץ, ופעיל גם בנושאי רווחת יהודית כאן.
5. LORD JACOB VITZ - בעל עמדה ציבורית מכובדת. על קרבתו לרוה"מ תאצ'ר ראהנא לעיל. נשיא ארגון הרבנים האירופים. מחוון לפרוש בעוד שנתיים.
6. LORD WEIDENFELD - מו"ל נודע ואינטלקטואל. פעיל ציוני וותיק, פעיל בחחום האוניברסיטאי בארץ (מכון וייצמן, אוניברסיטת באר-שבע, בצלאל, אוניברסיטת תל-אביב). נשיא ארגון ההסברה BIPAC. ידוע בקשריו הבינלאומיים (מו"ל של קיסינג'ר, אבא אבן וטדי קולק) ונחשב למנסח המבריק ביותר כיום של קונצנזוס התמיכה של היהדות הבריטית בישראל.

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

7. LORD GOODMAN - איש רוח. לשעבר - נשיא אוניברסיטת אוכספורד, יו"ר מועצת האמנות הבריטית, יו"ר מו"ל העיתונים, יו"ר מועצת התיאטרון והאופרה. בעל עמדה והשפעה ציבורית ניכרת. כיום נשיא איחוד בחי הכנסת הליברלים והפרוגרסיבים. פעיל ציוני ותומך בענין הישראלי, מעלה שאלות וביקורת מסוימת בפגישה סגורה.
8. LORD BELLOF - הסטוריון ואיש רוח נודע. לורד מטעם השמרנים.
9. DR. LIONEL KOPELOWITZ - נשיא ה-BOARD OF DEPUTIES. רופא במקצועו (בעבר- יו"ר הרופאים הכלליים), פעיל יהודי וציוני ותיק. שומר מצוות. בניגוד לקודמו (ח"פ ג'אנר) איננו אישיות פוליטית, ולכן השפעתו מחוץ לקהילה איננה גדולה במיוחד. עם זאת בחוקף חפקידו, מייצג היהדות כלפי השלטונות, ומצליח לשמור למרות לחצים מחוגים שונים על קונצנזוס החמיכה בעמדות ממשלת ישראל לגבי תהליך השלום.
10. IVAN LAWRENCE - ח"פ מטעם השמרנים, ללא ספק משמש כיום כראש הדוברים בפרלמנט למען ישראל. מסור ונאמן. לאחרונה התקדם במפלגה ליו"ר ועדת הפנים של הבית. פעיל בנושאים שונים ובעיקר יהודי בריה"מ.
11. GREVILLE JANNER - ח"פ מטעם הלייבור. לשעבר נשיא ה-BOARD OF DEPUTIES פעיל ומחבטא למען ישראל, אם כי פה ושם משמיע גם ביקורת מסוימת על עמדות שונות של ישראל.
12. SIR DAVID WOLFSON - לשעבר ראש לשכתה של רוה"מ תאצ'ר (1979-85). פעיל ותומך, אם כי בקורתי לגבי עמדות מסוימות. מיעץ לנו בתחום יחסי הציבור וההסברה. בעל מהלכים פוליטיים וחברתיים.
13. SIR DAVID ALLIANCE - עומד בראש אימפרית הטקסטיל הגדולה ביותר בבריטניה. הגיע כנער פליט מאירן. תורם גדול למגביה. ס/יו"ר הבונדס, מעורב בחעשיה בארץ.
14. PROF PETER OPENHEIMER - מומחה לכלכלה. יו"ר רשת האלקטרוניקה DIXON. מרצה וחבר הוועד המנהל באוניברסיטת אוכספורד. בעל השפעה בחוגי כלכלה ואוניברסיטאות.
15. SAMI SHAMOON - מראשי הקהילה הספרדית בבריטניה. יליד עירק שניהל עסקי נפט, מתכת וספנות באירן בחקופת השאה. מזה שנתיים מגלה ענין בהשקעות בישראל. תורם גדול לבונדס. משקיע בעידוד חינוך עדות המזרח בארץ.

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

16. DR. STEPHEN ROTH - יו"ר הפדרציה הציונית. הסטוריון. הגיע כפליט מהונגריה. פעיל ומסור, אך התנועה הציונית בראשותו נחלשה. ראה על כך גם לעיל. רוט לא השתתף בוועידת הסולידריות, משום שלא הוזמן לוועדת ההיגוי.

17. ERIC GRAUS - יו"ר תנועת החרות בבריטניה. הוא ותנועתו פעילים בהסברת עמדות ישראל. סוחר עתיקות. יוצא הונגריה.

18. VIVIEN DUFFIELD - בתו של הנדבן המנוח צ'רלס קלור. ממשיכה בפעילות בפרוייקטים של הקרן ע"ש קלור שהיא עומדת בראשה.

19. GINA MONTY - יז"ר ארגון ויז"ו.

20. DAVID SUMBERG - ח"פ מטעם השמרנים. פעיל (אם כי פחות מלורנס) בעניינינו בפרלמנט.

21. JUDGE ISRAEL FINESTEIN - ס/נשיא ה-BOARD OF DEPUTIES. שופט. מועמד לרשת את קופולוביץ בחפיד.

22. ERIC MOONMAN - ס/נשיא ה-BOARD. פעיל בענייני הסברה ישראל.

כדאי לציין ארבעה אישים נוספים שלא יוכלו להשתתף בפגישה:

1. הלורד זיו - ממרקס אנד ספנסר
2. ג'ראלד רונסון - ס/יו"ר המגבית. בעל חברת נפט. חורם מרכזי למגבית ופעיל מאוד.
3. דיויד סלה - מראשי היהדות הספרדית בבריטניה. מעורב בפרוייקטים שונים, בין היתר בתרבות ואמנות, בארץ.
4. ליאון תמן - מראשי היהדות הספרדית. מייסד התנועה למען אחדות ישראל. בעל עסקים גדולים באפריקה.

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

ארוחת בוקר עם עורכי עתונים 22.5.1989
פרטי רקע על המשתתפים ועתוניהם

- JOHN BIRT (1)
ס/מנכ"ל הבי.בי.סי מאז 1987 והממונה על מערך העתונות, חדשות, אקטואליה וכדומה בבי.בי.סי. כל שנות עבודתו עברו עליו במסגרת התקשורת האלקטרונית.
בירט אישית מגלה גישה עניינית וחסרת הטיה בעינינו אך הבי.בי.סי בכללותו ביקורתי כלפי ישראל ומדיניותה.
- NICHOLAS LLOYD (2)
עורך "הדיילי אקספרס" מאז 1986. תפוצה: 1,679,438 עותקים. העיתון נחשב לעיתון ביניים שבין עתוני האיכות לבין הטבלואידים. העיתון מגלה גישה חיובית לעינינו.
- GEOFFREY D. OWEN (3)
עורך "הפיננשל טיימס". תפוצה: 286,774 עותקים. אוון באופיו ענייני ואין מרגישים אצלו נטיה לכאן או לשם בעינינו. העיתון בכללו ביקורתי.
- GEOFFREY PAUL (4)
עורך "ג'ואיש כרוניקל" מאז 1977. הן העורך והן עתונו חומכים בישראל וגם במרבית ההיבטים של מדיניותה. יחד עם זאת, מעודד העתון את ממשיראל לבחון את כוונות ערפאת ולהוכיחן כלא-כנות. לשם כך יש לפתוח בדיאלוג עם אש"פ.
- RUPERT PENNANT-REA (5)
עורך "האקונומיסט", שבועון לענייני כלכלה ומדינה. בהפקידו מאז 1986. הכשרתו המקצועית כלכלית. השבועון מגלה בד"כ הבנה למדיניות ישראל.
- PETER PRESTON (6)
עורך "הגארדיין" מאז 1975. תפוצה: 470,000 עותקים. האיש אינו ידיד ועתונו ביקורתי ביותר כלפי מדיניות ישראל על כל היבטיה, לעתים על גבול העוינות. מרבית קוראי העתון מצביעים עבור השמאל (לייבור ואגף שמאל בגוש הליברלי), והעתון משקף עמדות השמאל הבריטי.
- STEWART PURVIS (7)
העורך, חדשות ITN (הרשת העצמאית המשדרת בערוצים 3-4 בטלוויזיה). בהשוואה לבי.בי.סי, חדשות ITN פחות ביקורתיות. יחד עם זאת, בניגוד לבי.בי.סי, ITN משדר רק חדשות ולא אקטואליה, חכניות דיומא או דוקומנטריות.

EMBASSY OF ISRAEL

2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB

Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון

- 2 -

STEWART STEVEN (8)

עורך ה-"מייל-און-סאנדיי" מאז 1982. עתון יום א' שבין עיתוני האיכות לטבלואידים. תפוצה: 1,950,000 עותקים. העורך אישית ידידותי ביותר ומשדל שעמונו יקרין קו ידידותי החומן בישראל. העיתון אכן עושה זאת בעקביות.

DONALD TRELFOED (9)

עורך "האובזרב" מאז 1975. עתון יום א'. תפוצה: 749,644 עותקים. היה כתב עבור עמונות ובי.בי.סי באפריקה. גם היום מרבה להופיע כשדרן ומנחה ברדיו ובטלוויזיה וכמראה לענייני תקשורת בכנסים. העורך אינו ידידותי וגם עמונו ביקורתי כלפינו. בזמן האחרון גוברת בו הביקורת. לעתון אורינטציה ליברלית-שמאל ומרבה לכסות את העולם המתפתח.

CHARLES WILSON (10)

עורך הטיימס מאז 1985. תפוצה: 450,626 עותקים. העורך ידידותי ומגלה הבנה לישראל ובעיותיה. בילה שנותיו בעמוני הפרובינציה ובפרט בסקוטלנד. עיתונו פתוח לדעותינו. העיתון חיובי אך לא נעדר ביקורת.

א. מנור 08.05.1989

16

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN
LONDON, W8 4QB
Telephone: 01-937 8050

שגרירות ישראל
לונדון 744

ראיונות מיוחדים של רה"מ

א. המראיין: מגיש חדשות ערוץ 4 (ITN) PETER SISSONS

נחשב כיום למגיש החדשות מס' 1 של בריטניה ומהדורה חדשות ערוץ 4 (CHANNEL 4 NEWS) נחשבת למהדורה הטובה ביותר בטלוויזיה הבריטית. את המהדורה מפיקה ITN, חברה להפקת חדשות שבבעלות חברות הטלוויזיה העצמאיות בבריטניה להן הזכויות על ערוצים 3-4. סיסונס מראיין הגון אך סגנון שאלותיו התקפי (לא בהכרח חוקפני). הוא משתדל בשאלותיו להגיע לליבו של העניין ואינו מחפש את הסנסציה. לומד היטב את נשוא הראיון. (רצ"ב נוסח הראיון שקיים עם שה"ח ארנס בביקורו בפברואר 1989 ממנו ניתן לעמוד על סגנונו).

ב. המראיין: מגיש חדשות "ניוזנייט" בבי.בי.סי ערוץ 2. DONALD MCCORMICK.

מקורמיק סקוטי במוצאו (ומבטאו). המז"ח אינו חחום התמצאותו המיוחד אך ודאי יזכה לתידורן מעמיתו PETER SNOW ומצוות החחקירנים של הבי.בי.סי, המתמצאים היטב בעינינו. מכיון שראיונות עם אישים ישראלים מקיים בד"כ פיטר סנו, אין בידי נוסח ראיון שקיים מקורמיק עם אישיות ישראלית בזמן האחרון.

ג. המראיין: הכתב הדיפלומטי, בבי.בי.סי-רדיו PAUL REYNOLDS

לשעבר במשך שנתיים כתב הבי.בי.סי בישראל (עד 1987). בהיותו בישראל היה כתב ישר והגון וניתן לסווגו גם היום כידידותי. סגנונו שקט ורציני אך חוכן שאלותיו אינו שונה מהצפוי בראיונות האחרים. הראיון שיוקלט עמו יועבר במהדורות החדשות

והיומנים של הבי.בי.סי והבי.בי.סי WORLD SERVICE ומבחינה זאת

על רה"מ לדעת כי קולו יישמע בכל קצוות חבל כולל בארה"ב, שם מעבירה רשת PBS את חדשות הבי.בי.סי בשידוריה. (רצ"ב נוסח ראיון שקיים עם שה"ח ארנס בפברואר 1989).

א. מנור 08.05.1989

RORY McLEAN

The Israeli Foreign Minister, Mr Moshe Arens, has been in London today for talks with the Prime Minister and the Foreign Secretary. Mr Arens is a leading Israeli 'hawk' and has expressed dismay recently at the British rapprochement with the PLO. Britain has been urging Israel to make a response to what the British Government feels is a softening of the PLO position. Our Diplomatic Correspondent, Paul Reynolds, asked Mr Arens how the talks went:

MOSHE ARENS MK

I think that we had a very good talk. It was certainly a long talk as such talks go. I found a friend at 10 Downing Street. Mrs Thatcher is a great friend of Israel and has a very deep commitment to the security of the State of Israel and the people who live in Israel. I think there was very considerable common ground in our opinions on a number of subjects. We're going to maintain contact and Mrs Thatcher would like to help the peace process in area and move forward and I think it's quite possible that she may be able to be of assistance.

PAUL REYNOLDS

Yet Britain is asking for what it calls 'a positive response' to the perceived new position adopted by the PLO. Are you willing, after your talks here, to give such a response?

MOSHE ARENS MK

Mrs Thatcher did not make any concrete requests of me or of the State of Israel. The discussion was a general one looking into various alternatives. I think she quite correctly stated that any initiative should be very well thought out in advance. She fully understands the complexity of the situation and we have to be sure that any move that is made will produce a positive result and not the contrary.

PAUL REYNOLDS

The substance of what Mrs Thatcher is saying though in more general terms is that Israel should make some contact with the PLO or should make some positive response. Britain has had its own meeting with Yasser Arafat. Why have you got on so well with her if your policies seem to be so divergent?

MOSHE ARENS MK

Mrs Thatcher did not ask of me that we make a positive response to the PLO. I think that Mrs Thatcher is fully aware of the dangers of terrorism and of the great care that has to be taken and deciding how it is you're going to deal with a terrorist organisation and we have our views about the PLO as being the arch terrorist organisation and is responsible for the worst atrocities the world has seen since World War II.

PETER SISSONS

... by Mrs Thatcher for the Israeli Government to respond to recent PLO peace initiatives. The Prime Minister urged Israeli flexibility when she met Mr Arens earlier today - her first contact with a high-level Member of the Right Wing Likud Party since she visited Israel three years ago. Today's meeting reflects Britain's growing involvement in Middle East peace moves.

Moshe Arens appears keen for Mrs Thatcher to play a key part in the peace process. His visit to Britain today is the start of a diplomatic offensive aimed at regaining the ground Israel has lost to the Palestinians in recent months.

Israel's problem is that their old enemy, Yasser Arafat, is now seen in the world at large as a man who can bring peace. The PLO is now recognised by more than seventy countries, so the pressure has been mounting on Israel to take a more flexible line with the Palestinians, especially in the occupied territories. More than four hundred people have been killed and thousands more injured in the fifteen months since the start of the Palestinian uprising on the West Bank and in the Gaza Strip.

And only last week, Israel was heavily criticised by the United States for human rights abuses. A State Department report accused Israeli soldiers of causing many avoidable deaths and injuries and said there were many cases of unjustified killing which didn't result in Israeli prosecutions or disciplinary actions.

The Super Powers and much of the international community now agree on the way forward - an international peace conference under the auspices of the United Nations. Negotiations which, yesterday in the Commons, Mrs Thatcher said she'd be urging Mr Arens to start:

MARGARET THATCHER PM

Perhaps the most encouraging aspect of the present situation is that everyone realises that the status quo can't last and there must be negotiations. I believe that the negotiations must be well prepared and I shall indeed be urging Mr Arens to take advantage of the new opportunities which have opened up.

PETER SISSONS

Well Mr Arens is with us now in the studio. What are you doing to take advantage of the new opportunities that have opened up?

MOSHE ARENS MK

I don't know that new opportunities have opened up but I think the circumstances are such that a renewed effort is needed to see if we can breathe some life into the peace process, get negotiations going. You know Israel has been ready for peace throughout the years of its existence; has had to fight five wars just to survive; it took thirty years for Egypt to come to the peace table - thirty years and five wars - and we haven't had any progress since. So we will take some initiatives.

We have a new Government. Israel is the only democracy in the Middle East. It took some time before they put the Government together. We are now in the process of deliberations. Also contact with foreign leaders, like Mrs Thatcher, and I expect that our Prime Minister will come up with an initiative that hopefully will be successful.

PETER SISSONS

And who are you going to negotiate with?

MOSHE ARENS MK

Well that's the big question in the Middle East - who are the interlocutors? There are some countries that seem to have no interest in making peace with Israel or negotiating with Israel.

PETER SISSONS

The PLO is interested in making peace with Israel.

MOSHE ARENS MK

Well I wouldn't be so sure of that. You know the PLO is the arch terrorist organisation in the world.

PETER SISSONS

But they've renounced terrorism.

MOSHE ARENS MK

Well they've renounced it and they're still practising it. We have intercepted a terrorist gang just last week on our northern border.

PETER SISSONS

That's not one of Arafat's gangs, is it?

MOSHE ARENS MK

Yes it is one of Arafat's gang. Arafat said or Arafat's people said that they were on a military mission - it wasn't a terrorist mission but a military mission.

PETER SISSONS

There's those who believe it actually is a group not associated directly with Yasser Arafat.

MOSHE ARENS MK

No, no - associated directly with the PLO and the PLO took responsibility and said this was a military action, not a terrorist action, but far more serious the PLO threatens the lives of Palestinian Arabs in the West Bank and in Gaza. Anybody who doesn't tow the line is threatened, is fire-bombed - four people were killed in the first two weeks of the month of January. Anybody who spoke up has been told by Mr Arafat personally - he said 'I will put ten bullets in the chest of anybody who talks about ending the intifada' - so terrorism is continuing and this is one of the major problems that faces the area. I discussed that with Mrs Thatcher today, that this kind of intimidation of course makes it very difficult for people to come forward and negotiate.

PETER SISSONS

Do you not accept that people can turn from terrorism to peaceful politics?

MOSHE ARENS MK

Well I would say in theory as far as ...

PETER SISSONS

The world is full of people who've done that.

MOSHE ARENS MK

In theory that's probably not impossible but when you look at a group of people who have perpetrated the worst atrocities the world has seen since World War II ...

PETER SISSONS

There's other groups who've carried out terrorist atrocities. I mean you can't lay them all at the door of the PLO.

MOSHE ARENS MK

I'm not laying them all at the door of the PLO but I think the PLO is recognised to be the top terrorist organisation. Hijacking aircraft was invented by them; blowing up commercial airlines in mid-air - that was invented by them.

PETER SISSONS

But they've renounced that. They say they're not going to do that anymore. Why not give peace a chance?

MOSHE ARENS MK

Well as I said to you a moment ago, they're still practising terrorism. They're sitting out there in Tunis. They do not come from the towns and villages of the West Bank and Gaza. They talk about the right of return to Israel proper - to the cities and villages of Israel. They're not talking about peace.

PETER SISSONS

But surely, say six months in Geneva with the PLO, would show you whether they were interested in peace or not?

MOSHE ARENS MK

You don't have to sit in Geneva - you can sit right here in London or you can sit in Jerusalem and see if they're continuing to terrorise the population; if they continue to carry out terrorist acts at the present time - they do.

PETER SISSONS

Let me put to you what a Cabinet colleague of yours, Ezer Weizman, wrote in one of our prominent newspapers yesterday. 'The PLO is the only organisation that could have, might have, I hope has, authority on a solution between us and them.'

MOSHE ARENS MK

And you would like me to respond to that? He also extended some compliments to me personally in that article which you may have noticed. He called me a 'fascist' or a 'neo-fascist'.

PETER SISSONS

'A square-head on the borderline of fascist'.

MOSHE ARENS MK

I think that tells you something about the credibility of the man.

PETER SISSONS

But he has a point, doesn't he? He says when people say the PLO wants to destroy Israel, he says he wets himself with laughter. They can cause problems, he says. They are a nuisance but anyone who throws bricks and bottles at you does it because he has no F16s and no tanks.

You're talking of them wanting to destroy you but they've got nothing to destroy you with.

MOSHE ARENS MK

You know the day I left Israel, yesterday morning, at the airport before I got on the plane a gentleman came to see me and it turned out to be - it was the man who had driven his car a few months ago and it was fire-bombed. His wife was killed and his youngest daughter was killed; his two other children heavily burned; he, himself disfigured and the reason he came to me was because a week ago, at the same spot, a car was fire-bombed - the occupant of the car burned alive - and he said to me 'how much longer is this going to go on'. So I think you want to look at it from the point of view of the victim and then it doesn't seem that innocent at all.

PETER SISSONS

Alright. Are you saying never ever will you talk to this organisation?

MOSHE ARENS MK

No. I'm saying that Israel should talk and find ways of talking.

PETER SISSONS

To the PLO?

MOSHE ARENS MK

To those countries who are at war with Israel - that's Syria, Iraq, it's Lebanon, it's Jordan and Saudi Arabia, to the Palestinian population in Judea, Samaria and Gaza. The Palestinian population in the West Bank, by the way, are all Jordanian citizens. If it should turn out that King Hussein is not ready to talk with them then we should find, must find, I think eventually will find interlocutors, authentic representatives in the area. Hopefully the PLO's not going to shoot them.

The most prominent Palestinian in the area was the former Mayor of Nablus, ... el Masri. He was shot down in the street by the PLO.

PETER SISSONS

What about having a referendum in Israel on whether to talk to the PLO?

MOSHE ARENS MK

We just had a referendum. You know Israel is the only democracy in the Middle East and we just had elections and the Party that I represent won the elections.

PETER SISSONS

Well you haven't ruled out talking to the PLO. You're not one of these politicians who says 'never ever'.

MOSHE ARENS MK

No - I'm saying to you who it is we should be talking to with a chance of arriving at peace and it's not with the chief terrorist organisation. It's with Jordan; it's with the representatives of the Palestinian population in the area itself; it's with the other Arab countries ... if they're ready to come forward and talk to us - right now they're not.

PETER SISSONS

What about the other principle proposition that your politicians in your own Cabinet hold dear the notion of land for peace. Are you saying that never ever will land be negotiated for peace?

MOSHE ARENS MK

Well I remind you that Israel signed the only peace agreement we have so far - the one with Egypt - paying a tremendous price, by the way in land - all of the Sinai, the oil wells, the installations that we had there. We had to remove Israelis living in the area. We paid that price and we made peace with Egypt. I think there is no need to and it is not hopeful at all to discuss or to try to get Israel to say before the negotiations ever start just what our positions are going to be and what the outcome of the negotiations are going to be. That's what negotiations are all about - everyone comes forward without pre-conditions.

PETER SISSONS

So when are we going to get these negotiations? You talk about them actually as if they may be just round the corner.

MOSHE ARENS MK

Well the peace process in the Middle East moves at a glacial pace and it's not our fault.

PETER SISSONS

Well you voted against Camp David. Is it safe in your hands?

MOSHE ARENS MK

Is Camp David safe in my hands?

PETER SISSONS

No. Is the peace process safe in the hands of a man who voted against Camp David?

MOSHE ARENS MK

Well I don't at all feel guilty for having voted against it because you know, when you sign a peace agreement, the subject under discussion are the conditions of the agreement. I thought the condition that required Israelis to be moved, to be transferred out of the area, were conditions that were not consistent with peace and I'd say again. I don't think that you have to move people around when you make peace. People can stay where they are but once the agreement has been signed - you know that in Britain - in a democratic country that agreement commits everybody, whether you voted for it, whether you voted against it or whether you thought the conditions were right or not, you're committed to it. This is the building block today on which we have to build the super structure of peace agreements with the other countries in the area.

o0o

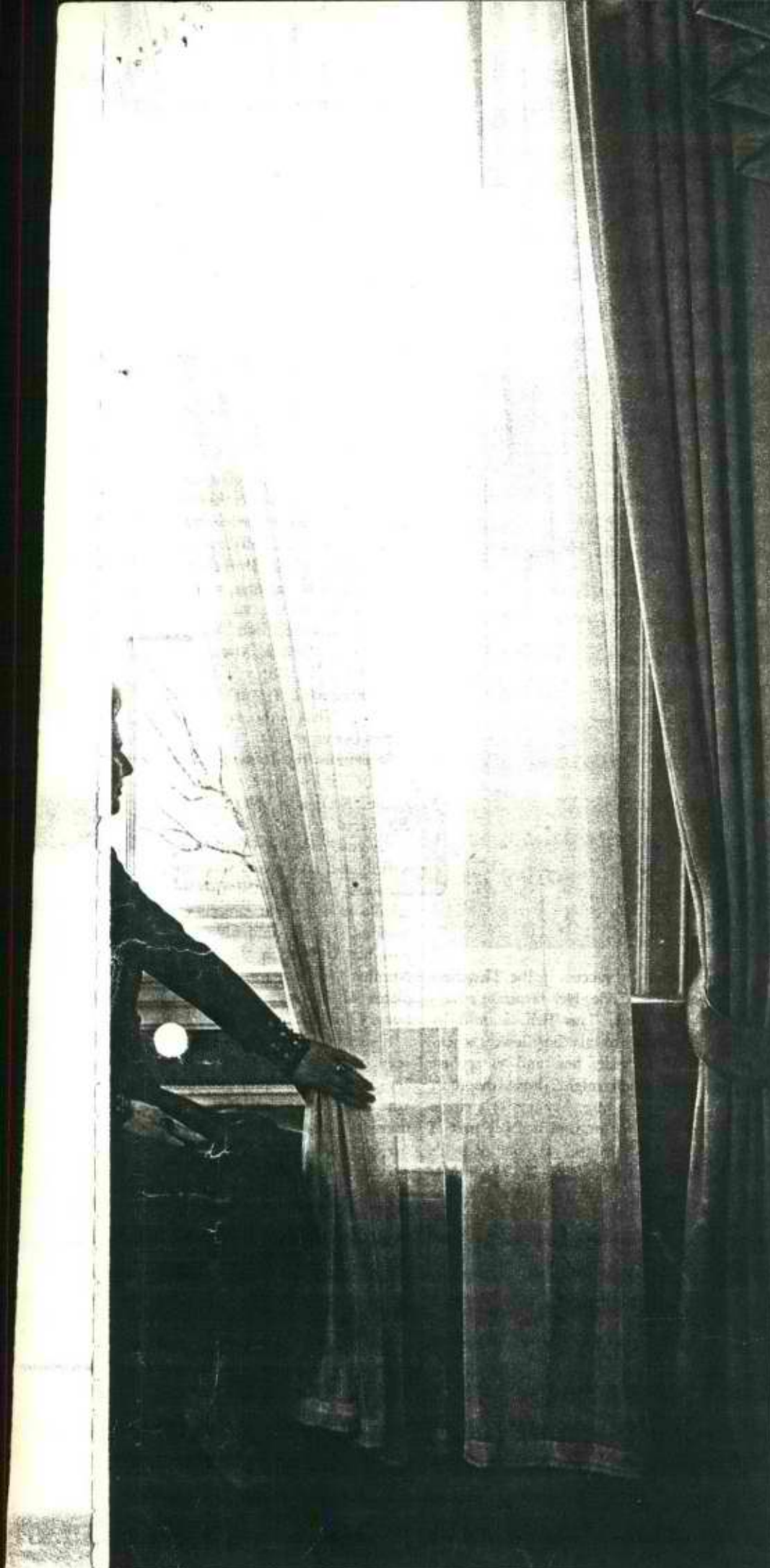
OBSERVER *m*AGAZINE

**Mrs T's
KITCHEN
CABINET**

27 NOVEMBER 1988

Her Indoors at
Number 10. A lavish
refurbishment was
begun this August

MRS T 'S KITCHEN CABINET

'Thou shalt not leak' is the First Commandment in Mrs Thatcher's inner circle. But even among her intimates there are leakers enough for Robert Harris to paint his riveting picture of life at the court of Queen Margaret

PHOTOGRAPH BY DAVID GAMBLE

in the midst of a late-night speech-writing session, Mrs Thatcher will suddenly disappear into her kitchen and produce plates of bacon and eggs

TERRY O'NEILL

MARGARET Thatcher is watching television. Leon Brittan, her former Home Secretary, appears on the screen. 'Aaaargh!' the Prime Minister shrieks. 'That man is so ugly!'

This little anecdote of life at the court of Queen Margaret was recently told by the journalist Christopher Monckton, a former member of the Prime Minister's Policy Unit. Mr Monckton - no oil painting himself, it has to be said - printed the story in a profile of another member of the Thatcherite inner circle, Professor Sir Alan Walters, who is about to return to Downing Street as the Prime Minister's chief economic adviser.

'Mrs Thatcher,' Mr Monckton wrote, presumably drawing on

first-hand experience, 'is feminine and notices everything about the men around her...' Thus poor Leon serves three years in the wilderness after Westland, and is only now rewarded by exile to the European Commission. Meanwhile: 'Sir Alan's smile, and his husky voice, would probably be attractive to women.'

It is one of the many ironies of the Thatcher years that this most tough and ruthless of Prime Ministers is said by her intimates to be as susceptible to charm and good looks as a Mills & Boon heroine. Can one imagine Harold Wilson watching Roy Jenkins on television and wincing at his bald patch? Or James Callaghan employing Dr Bernard Donoghue as an adviser because of his cheeky grin and crinkly hair?

Yet that, apparently, is one of the

criteria for success in the Thatcherite inner circle. Her favourite advertising man, Tim Bell, is said by colleagues to take her flowers whenever he visits her, and to agonise over which might prove the most effective: a huge bouquet or a single red rose. 'Flirtation is a key part of that relationship,' says one of Bell's former employees. 'I like,' Mrs Thatcher once admitted, 'to be made a fuss of by a lot of chaps.'

It is considered indelicate - not to say sexist - to mention it, but the truth is that a strange sexual chemistry fuels the operation of the Thatcher Government. Her relationship with Cecil Parkinson, in particular, is evidence of her capacity for forming strong attachments. She waited four years after the Sara Keays scandal to bring him back, against the advice of senior Minis-

ters like Lord Whitelaw. Now he is in line to be Chancellor of the Exchequer. One ex-member of the Cabinet was recently asked whether Parkinson now had sufficient licence to be able to tell the Prime Minister when she was making a mistake. 'Cecil would never tell her she'd made a mistake,' was the reply. 'He'd say, "Prime Minister, you were wonderful. But you'd be even more wonderful if you did it this way..."' That is the way to get on in this Government.

Sometimes the Prime Minister is motherly: if you have a cold, as the Home Secretary, Douglas Hurd, discovered recently, she will cluck about you, ordering you to wrap up warmly and take plenty of medicine. Advisers have reported that in the middle of late-night speech-writing sessions, she will suddenly disappear into her kitchen in the flat above Number 10 and return to thrust plates of bacon and eggs at her hungry minions.

Sometimes the Prime Minister is seductive: immaculately groomed late at night, making her way to vote through the corridors of Westminster, a slight smell of whisky on her breath - a cool and sophisticated woman in a man's world.

Sometimes she is terrifying, like the female monster at the heart of a Rider Haggard adventure story: ripping apart some hapless official for an ill-thought-out answer, or casually disposing of some Minister who has loyally served her for a decade.

But, above all, she is unapproachable. After nearly 14 years as Tory leader and 10 years as Prime Minister she is the Conservative Party's Virgin Queen, capable of appearing, to any single colleague at any

This most tough and ruthless of Prime Ministers is susceptible to charm and good looks

Mrs Thatcher's relationship with Cecil Parkinson is evidence of her capacity for forming strong attachments. She brought him back against the advice of senior Ministers

given time, awesome, unpredictable, inspiring, inconsiderate, imperious, kindly, cruel and utterly impossible.

THE FIRST requirement for any Queen is a Court. After 10 years in power, Margaret Thatcher has the most extensive - and expensive - retinue of personal advisers of any Prime Minister in our history. Study them closely and a pattern emerges - an interlocking network of men (there are hardly any women) that divides roughly into four: the Official Family, the Idealogues, the Groupies and the Groomers.

Although the Prime Minister preaches the virtues of frugality, she keeps her Court in style. In the past few years, the cost of running her private office in Downing Street has climbed steeply: from £4.4 million in 1986 to £4.9 million in 1987 to £5.4 million this year - an annual inflation rate of more than 10 per cent, well ahead of the much-touted national average. On top of this, in August, work started on a lavish refurbishment of Number 10 itself,

at an estimated cost of £300,000. Mrs Thatcher chose the curtains and the carpets (in a regal shade of red) herself.

In the same period, the amount voted to the Queen in the Civil List has increased by less than 5 per cent. For the first time, the Prime Minister is costing the taxpayer more than the Sovereign. Last year, Mrs Thatcher took from the Exchequer around £600,000 more than the Queen. This year, the gap has widened to almost £1 million.

The highest-paid official in Number 10 is the Prime Minister's Principal Private Secretary, Mr Nigel Wicks, a Grade II civil servant receiving £45,500 per year. He is closely followed by her Chief Press Officer, Mr Bernard Ingham, who earns £43,000. Third is the favourite of her Private Secretaries, Mr Charles Powell, who takes home £34,000. The poorest-paid employee at Number 10 is a part-time cook who, after seven years with Mrs Thatcher, earns just £69 per week.

Technically, the most powerful civil servant in Downing Street

should be the Cabinet Secretary, Sir Robin Butler - a man who bicycles in to work and whose duties include taking the minutes at Cabinet meetings. But the greatest day-to-day influence in the Official Family is exercised by Charles Powell (who, unlike his Labour-voting brother, insists that the family name is pronounced 'Pole').

Mr Powell, 46, is a Foreign Office smoothie who was seconded to Downing Street in 1984. Insiders describe him as the sort of son the Prime Minister would have liked to have had - suave, charming, bright (King's School, Canterbury, and New College, Oxford) - in other words, definitely not the kind of chap who'd fail his accountancy exams and get lost in the Sahara. He caught her eye during the negotiation of the Rhodesian ►

Charles Powell: surrogate son

OFFICIAL FAMILY

Robin Butler, Cabinet Secretary

Nigel Wicks, the PM's PPS

Bernard Ingham, Chief Press Officer

NETWORK

UPP/TIMES/UPPI/AP

THE IDEALOGUES

Sir John Hoskyns,
ex-Policy Unit head

Sir Alan Walters,
monetarist guru

Brian Griffiths,
Christian Thatcherite

John Redwood, MP,
All Souls banker

Oliver Letwin,
education adviser

settlement, and four years later she pulled him out of his posting in Brussels to handle foreign matters in Downing Street.

Since then, a temporary secondment has turned into something close to a permanent relationship - much to the envy of his superiors in the Foreign Office. He should have moved on to a minor ambassadorship, but unkind tongues say that nowadays nothing less than Washington or Moscow would do. When Mrs Thatcher held her private talks with Mikhail Gorbachov, Powell was the only official at her side. When President Reagan stopped over in June, Powell and his wife, Carla (also a favourite of the Prime Minister's), joined an intimate dinner with the Thatchers, the Reagans, the Schultzes and the Howes - an extraordinary mark of favour for a Grade III civil servant. It was Powell, too, who wrote Mrs Thatcher's recent controversial speech about the future of Europe.

When Powell says something, Ministers listen: they know that he speaks with the authority of his mistress's voice. So, too, does Bernard Ingham - another civil servant who is known around Whitehall as 'the Deputy Prime Minister'. He has been her Press Secretary for nine years - the longest-serving occupant of the job since its creation.

One of Ingham's duties is to prepare a summary of the national newspapers for Mrs Thatcher. He used to do it once a day. Now, such is the Prime Minister's monarchical remoteness, he is said to be called upon to do it only twice a week. His real power resides in his regular 'off the record' briefings for the media, held twice a day in his ground-floor office in Downing Street. His per-

formances are the stuff of legend: a powerful blend of gruff Yorkshire geniality and saloon bar menace.

ONCE UPON a time, Ingham worked on *The Guardian* and stood as a Labour councillor. Now, he gives every appearance of being a True Believer. That is another essential qualification for entrance to the Court.

In a famous remark before becoming Prime Minister, Mrs Thatcher said that she would not waste time having arguments. Everyone was expected to pull in the same direction: hers. That soon proved to apply not just to the Cabinet, but to the Civil Service, too.

One of the first institutions to be handbagged was the Central Policy Review Staff - the Think Tank, set up by Lord Rothschild for Edward Heath and subsequently retained by Heath's two Labour successors as Prime Minister, Harold Wilson and James Callaghan.

The Think Tank was made up of a dozen or so high-flying civil servants, drawn from ministries throughout Whitehall. Its task was

to supply Ministers - especially the Prime Minister - with challenging ideas. Its strength was its freedom from dogma. Mrs Thatcher quickly made it clear that she did not regard it as 'one of us'.

According to 'Inside the Think Tank', by Tessa Blackstone and William Plowden, one of the suspicious new Prime Minister's first acts on entering Downing Street in 1979 was to demand that each of its members list whom they had spoken to during the previous three months. It was a startling request, and some refused. 'I thought,' said one, 'it showed a complete misunderstanding of the way intelligent and creative people ought to go about their daily business.' But Mrs Thatcher was not interested in the sensitivities of 'intelligent and creative people'. She wanted armourers who would provide bullets for her own ideological guns.

As soon as she decently could - immediately after the 1983 election - she scrapped it. The first its members knew of its demise was when they read about it in *The Times*. All it churned out, complained the Prime Minister, was 'guffy stuff, like PhD theses. We

could do that kind of thing ourselves.' Asked why she had axed it, she said it 'ought to have talked more to Marks and Spencer'.

Its place has been taken by the Prime Minister's Policy Unit - a group of about six or seven, invariably Conservative Party members who are recruited from outside Whitehall, often from the City. They occupy offices at the top of Downing Street and are officially 'on attachment' to the Civil Service, paid around £25,000 a year.

Its first head was Sir John Hoskyns, now Chairman of the Institute of Directors and a passionate admirer of the Prime Minister. He was one of the first to encounter what might be called the Virgin Queen Syndrome: 'She used the fact she was a woman very powerfully to get her own way. She was deliberately unreasonable, emotional, excitable, instead of being calm and consensus-seeking.'

Members of the Policy Unit have varied wildly in temperament and style, but all have been required to share at least some of the Prime Minister's obsessions. Monetarism, obviously, is one. Professor Sir Alan Walters, who served as her personal economic adviser from 1981 to 1983, was one of the first British enthusiasts for monetarism - like the Prime Minister, he was seared by the failure of the Heath Government. 'You know what you can do best,' said Mrs Thatcher when he arrived in Downing Street, 'and you know what it is best that you do.'

Walters - a 62-year-old keep-fit fanatic, who is said not to possess an ounce of either fat or self-doubt - certainly believed he did know what was best. He was one of the prime movers behind the

MEET MAGGIE'S NEW TOYBOY

A HORROR movie fan nicknamed 'The Bat' because of his gruesome tastes has been picked by Mrs Thatcher as her closest personal adviser.

As Maggie's Political Secretary, young star John Whittingdale, 28, will act as her 'omniscient', providing the link between Downing Street and the Tory Party machine.

By TREVOR SAVANAH, Political Editor

Rock fan... Whittingdale

John Whittingdale, Political Secretary and at 29 the youngest courtier

great deflationary budget of 1981, which he now modestly claims to have been 'the foundation of Britain's economic renaissance'. Walters, the Prime Minister's favourite economist, is set to return to Downing Street for a second stint early next year - an appointment which is widely (and correctly) seen as a kick in the teeth for the Chancellor, Nigel Lawson, with whom Walters is in profound disagreement over monetary policy.

Other Prime Ministerial enthusiasms reflected in the Policy Unit are God and the Family. Christopher Monckton, former editor of the Catholic newspaper *The Universe*, served in Downing Street for four years, from 1982 to 1986. Ferdinand Mount succeeded Sir John Hoskyns as the Unit's head in 1982 on the strength of his book 'The Subversive Family', a passionate defence of the institution which happened to catch Mrs Thatcher's eye.

1. Monetarism and the Family meet in a kind of Thatcherite Holy Trinity in the man who is currently chief of the Policy Unit, Professor Brian Griffiths. A pious Welshman of 46, he occupies a small second-floor office above the door to Number 10. Griffiths was previously Dean of the City University Business School. In 1984, the Prime Minister made him a director of the Bank of England in an attempt to stiffen its monetarist spine. She brought him into Downing Street the following year.

Griffiths is a devout Christian who sees a theological justification for Thatcherism: 'I believe that monetarism is perfectly compatible with the Christian view of the world.' He helped write the Prime Minister's recent speech to the Church of Scotland, in which she stated that the Good Samaritan was only able to be Good because he had money. Griffiths gave a presentation to staff at Conservative Central Office the other week at which, according to one of those present, 'he managed to weave morality into every single Government policy'.

Griffiths has six disciples who make up the current Policy Unit team: George Guise (who handles industry), Greg Bourne (energy), Carolyn Sinclair (home affairs), Ian Whitehead (inner cities and health), Peter Stredder (local government) and Andrew Dunlop (Scotland and social security). They prepare papers on their particular subjects

GROUPIES

Above: Sir Jeffrey Sterling, P&O Chairman. Left, from left to right: Maurice Richardson of Rothschild; Rupert Murdoch; Woodrow Wyatt, insider journalist

and are periodically called in to brief the Prime Minister.

It is a cloistered atmosphere. 'They're all very anonymous while they're inside Number 10,' says one Whitehall civil servant. 'They only tend to become well known when they leave.' Many of them are anxious to become Tory MPs. John Redwood, for example, a merchant banker and Fellow of All Souls, served as head of the Policy Unit from 1983 to 1985 and now sits in Parliament for the safe Conservative seat of Wokingham. Redwood has a reputation for being bright, knowledgeable and a favourite of the Prime Minister's. He is thus cordially disliked by most of his fellow backbenchers.

Another frightfully clever chap on his way up is Oliver Letwin.

Letwin, 32, is a Keith Joseph-like intellectual. When he was an undergraduate at Cambridge, his 21st birthday party consisted of a performance of Milton's 'Comus' in Trinity Fellows' Garden. During his time in the Policy Unit he advised the Prime Minister on education. In the 1987 election he fought Diane Abbott in Hackney. He is now on the lookout for a safe seat.

The final member of the Ideologues worth mentioning is Mrs Thatcher's Political Secretary, John Whittingdale, a boy-prince of 29. His main task is to help in the twice-weekly preparations for Prime Minister's Questions. 'He's very much like an overgrown school prefect,' says one Whitehall insider. 'Very charming: always saying things like "delightful" and "spiff-

ing".' Jealous colleagues have already marked him down as a man to watch. He may only have been at Downing Street a year, but he automatically possesses the true courtier's most prized asset: regular access to Her.

IN THE DELICATE web of advice and influence which radiates out from Downing Street, certain names recur. One is that of the merchant bankers N. M. Rothschild.

John Whittingdale worked at Rothschild before going to Number 10. So, too, did John Redwood, who remains a director. Oliver Letwin left Downing Street for Rothschild, and is now working there advising foreign governments on privatisation. Michael Richardson, ▶

N. M. Rothschild's managing director, is a close personal friend of the Prime Minister.

The relationship between the two - they are both aged 63 - is said to date back to the Sixties, when Mark Thatcher was at Harrow at the same time as Richardson's son. According to a recent article in the *Spectator*, among Richardson's 'more onerous personal duties' is the task of advising Mark on his personal finances.

Rothschild acted as the Government's adviser in the privatisation of both British Gas and British Petroleum. It is also involved in the selling-off of the water and electricity industries.

The Prime Minister has plenty of other Big Business Groupies, in industry and the City, who have attached themselves to her and her Government. One of the most powerful is Sir Jeffrey Sterling, the Chairman of P&O, who has an office at the Department of Trade and Industry where he advises - among other things - on the deregulation of broadcasting. He was strongly tipped as the Prime Minister's choice to become the next Chairman of the Independent Broadcasting Authority. Now, thanks partly to his advice, the Independent Broadcasting Authority is to be scrapped.

He got to know Mrs Thatcher in the early 1980s. 'He wanted to be an *eminence grise*,' said his rival, Sir Nigel Brookes, Chairman of Trafalgar House, 'and he is.' The Prime Minister and Denis Thatcher have been entertained, unaccompanied, to lunch at the P&O offices - a rarely bestowed symbol of insider access.

During the early summer, Sterling and Brian Griffiths hosted a series of 'power breakfasts' for media executives to discuss the future of broadcasting. Among those who attended was another tycoon who is said to have the ear of the Prime Minister: Rupert Murdoch. Indeed, according to a biography of Murdoch, so far published only in the USA, he is said to 'boast privately to friends' of the power he exercises over Thatcher, and to have 'dressed her down for her criticism of the Reagan Administration's invasion of Grenada'. The late editor of *The Times*, Charles Douglas-Home, told the author, Thomas Kiernan, in 1984, that 'Rupert and Mrs Thatcher consult regularly on every important matter of policy ...

The image-makers have had a field-day with Mrs Thatcher. She has submitted, as surely no male counterpart would ever have done, to being remade. In 1979 (left), her make-up was

heavy, her hair wig-like, and she was wedded to fussy bows. Now (right), all is lightness: her hair is softer, her make-up more natural, her smile assured. Altogether, she looks years younger

He is the phantom Prime Minister of the country.'

Two other colourful characters who claim to enjoy direct access to Number 10 are the businessman David Hart and the flamboyant Chairman of the Tote, Lord Wyatt. Hart is a Thatcherite Renaissance man - novelist, journalist, wheel-dealer, roller-skater, property developer, adviser to Sir Ian MacGregor during the miners' strike. Woodrow Wyatt, a columnist on the *News of the World*, is said to be able to pick up the phone and get the Prime Minister on the other end. How much notice she takes of him when he rings off is another matter.

Another journalist Mrs Thatcher takes notice of is Wyatt's fellow Murdoch columnist, the TV interviewer Brian Walden. He is reported to have joined the ranks of the Groomers - the half-dozen or so regular speechwriters and image consultants who flutter around the outer circle of the Court.

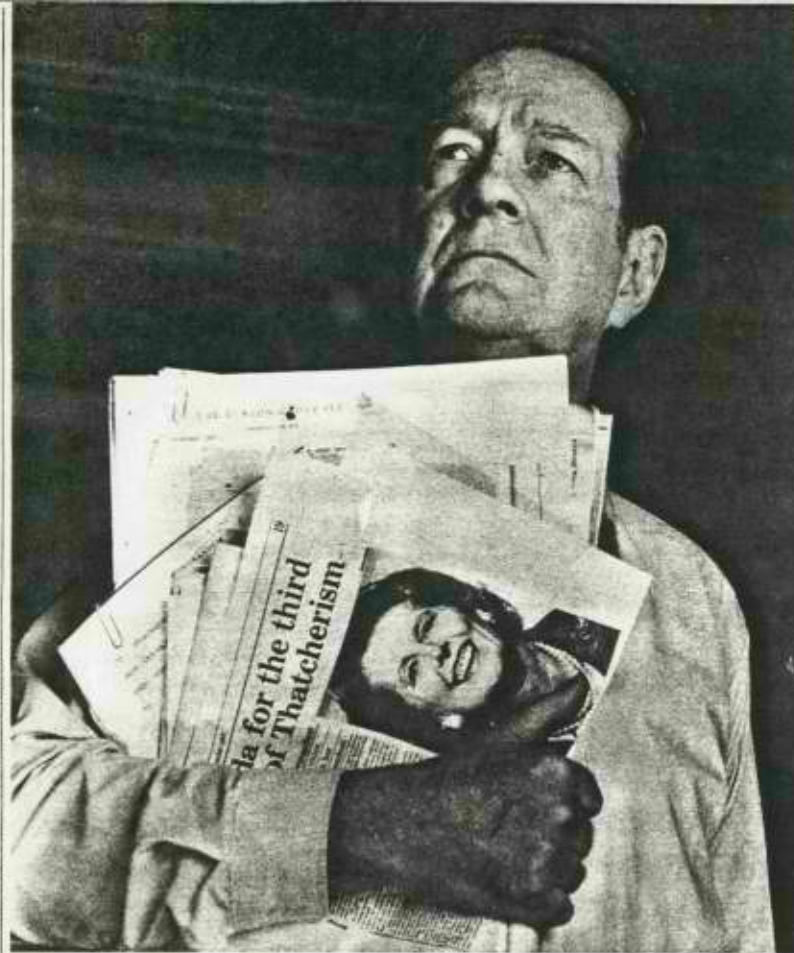
This group includes the playwright Sir Ronald Millar, whom she

*Norman Tebbit
claims that Mrs
Thatcher
simply isn't
'clubbable' and
so has far fewer
cronies than
any male
Prime Minister*

knighted in 1980; he has been helping on her speeches since she became Tory leader in 1975. The journalists Paul Johnson and John O'Sullivan are also said to have submitted drafts. Strangely - in view of his position on the left of the Tory Party - the Overseas Development Minister, Chris Patten, is also a regular speechwriter. The position dates back to his days in the Research Department of Conservative Central Office, and is another sign of Mrs Thatcher's reluctance to change advisers. Once you're in, you never really leave (although Sir Alfred Sherman, who helped found the Centre for Policy Studies when she became leader, is rumoured to have fallen from grace).

Up until last year, the advertising executive Tim Bell could probably have counted himself Groomer-in-Chief. Like Charles Powell and Cecil Parkinson, he is another handsome, charming, soothing presence behind the Throne. During the 1987 election he held the Prime Ministerial hand in secret ▶

at Chequers and upstairs at the flat in Downing Street (the meetings had to be held in secret because Bell had parted company with Saatchi & Saatchi, still the official Conservative Party advertising agents).

But when inspired accounts of these backstairs intrigues began to appear after the election, the Prime Minister was furious. She is reported to have exploded to her longest-serving media adviser, Sir Gordon Reece: 'It really is unseemly. I've just won an election by 100 seats, and all anyone can talk about is which advertising agency wrote which ad in the campaign.'

All leaders have their kitchen cabinets. Unlike many around the world in the past 40 years, Mrs Thatcher's has not been plagued with corruption. None of the supporters and businessmen she has ennobled has ended up in jail for tax evasion, or committed suicide while under investigation by the Fraud Squad, as happened to a couple of members of Harold Wilson's inner circle. None is required to sit up drinking brandy with the Boss until dawn - the price one had to pay for being a crony of Churchill's (Rab Butler found it so difficult to

GROOMERS

Above: Sir Ronald Millar, speech-writer (left), Tim Bell, her election adman (right). Media men: Brian Walden (far left), Gordon Reece (left)

The ideal courtier should have those typically English, silvery-haired good looks

keep up with Winston's consumption of alcohol that he used to empty his glass into his shoe when the PM wasn't looking, and squelch off home as soon as he decently could).

Jack Kennedy's intimates used to lay bets with the President as to who would be the first to sleep with a particular beauty in the White House typing pool. There has been none of that in Downing Street. Stalin used to force members of the Soviet Politburo to get drunk and dance with one another at his *dacha* to the strains of Georgian folk tunes on a wind-up gramophone. Again, there have been no reports of Cecil Parkinson and Bernard Ingham

smooching cheek to cheek during the long winter nights at Chequers.

One reason, perhaps, is that Mrs Thatcher does not allow anyone to get too close to her. This aloofness may be the product of a certain fastidiousness in her character: she does not relax easily, if at all. It could also be because she's a woman. Norman Tebbit maintains that she is simply not 'clubbable' in the way that men tend to be, and has far fewer cronies than a m. Prime Minister would tend to accumulate.

Nevertheless, if one had to describe the ideal Thatcherite courtier, certain obvious features do seem to suggest themselves. He (never she) should be in his late 40s or early 50s. He should have charm and the ability to flatter. Ideally, he should have those typically English, silvery-haired good looks (as a bare minimum, he should have his own teeth and hair). He should be competent but not necessarily brilliant. He should be able to weather the Prime Minister's wrath. He should be discreet. Above all, he should believe in God, the Family, Sound Money and Margaret Thatcher - and, preferably, in reverse order. ■

DAVID MOELL

THE JEWS AND

• Many of Mrs Thatcher's close associates, both in her Finchley constituency and among her ministers, are Jews. Does this mean that a peculiarly Jewish flavour can be detected in the affairs of state? Anthony Blond, himself a Jew, examines the evidence.

Jewish Cabinet ministers, present and past: Trade Secretary Lord Young (above) and (right) Chancellor Nigel Lawson, former Education

MRS THATCHER

THEY ARE successful and she likes success; they are rich and she likes rich people and they are professional and she likes people who deliver"; "She is prouder of her Jews than they are of themselves"; "She'd like him [the Chief Rabbi] to be the Archbishop of Canterbury"; "She feels at ease in their company, like spending time - she never holidays - in the summer with the Wolfsons in Cornwall"; "Remember, half her constituents [in Finchley] are Jews".

"The number of Jews in the Cabinet? I don't suppose it ever crosses her mind. I don't know what you're talking about." This last, my only attribution, is from Sir Keith, now Lord, Joseph, and is a subjective view from a master of introspection. In truth the Prime Minister is open, as she is in most matters, about her admiration for the qualities of industry, determination and charity she detects in Jews, though occasionally her enthusiasm is misplaced.

Her bootstrap Methodism does not induce a taste for the Church of England

any more than her social origins propel her to high Tory tables. Bishop Hugh Montefiore therefore was astonished and, he confesses, delighted to be asked to dinner at No 10 for Shimon Peres on January 22, 1986. Present, as he put it, were "all her Jews" - Sir Keith Joseph, Nigel Lawson, Lord Young, Malcolm Rifkind, and, on the eve of his resignation, Leon Brittan. Sir Geoffery Howe was in attendance.

The Chief Rabbi, then Sir Emmanuel Jakobovits, said grace and, "as this is an ecumenical evening," said Mrs Thatcher, "I have asked our Jewish Bishop, Hugh Montefiore, to say grace too". He saw the look in their eyes, but she did not. For Montefiore, even to the most irreligious Jew, is a renegade (a *meshumad*). It is one thing to have been forcibly converted to Christianity for reasons of state or hunger, but another to have done so voluntarily and so successfully.

Mrs Thatcher admires Jews for having made it on their own. She admires some Indians for the same reason. Mrs Thatcher's Indian Patels may be quite as

interesting, but they are not elected to Parliament in the same ratio - 19 times their proportion of the population. Does this constitute a special interest which could be a danger to the realm? No, because Jews are incapable of acting in concert. The first Christians were Jews and so were their persecutors. Saul of Tarsus was efficient in both roles.

Since Moses, since the prophets, since Josephus, through to anti-semites like Karl Marx, Jews have never spoken with one voice. (The only Jew Marx liked was his uncle, who paid for the publication of *Das Kapital*.)

The late Lord Stockton's remark, possibly apocryphal, but not unlikely, "There are more Old Estonians than Old Etonians in the Cabinet," is more funny than frightening. There is every conceivable difference between Leon Brittan, for instance, and Sir Keith Joseph, in their instinct, manner and background. They have only their Conservatism in common. Leon Brittan left the Labour Party over Suez, aged 17. Harold Lever maintains that, apart from their social acceptability through a generation of

affluence, Suez was the factor in shifting the traditional Jewish allegiance from Left to Right. Did not Israel, the first Lord Sieff, support in every sense Nye Bevan?

At one moment, 1970, the only Jewish Tory members of Parliament were both baronets (Sir Keith Joseph and Sir Henry d'Avigdor Goldsmid.) In 1979 there were 35 Labour Jews and nine Tory. In 1986 there were 17 Conservative and seven Labour Jewish MPs. As Stephen Sherbourne, Mrs Thatcher's popular political secretary at the time and himself a nice Jewish boy (Sephardic) from Manchester, says, "the Jews have changed and so has the Conservative Party."

Sir Keith Joseph, who founded the monetarist Centre for Policy Studies, taught Margaret Thatcher everything she wanted to know. Sir Alfred Sherman, son of a Jewish immigrant and, in his own words, to the Right of Enoch Powell in matters of race, who talked himself out of the Prime Minister's favour, claims with justification that he taught Keith Joseph.

Joseph convinced her that a successful

economy like Germany can be more effective in the provision of welfare to its subjects than a welfare state. This is a doctrine which she has gobbled without question, along with other Joseph nostrums, like the "bankruptability" of the unions, de-nationalisation and de-manning, even of dons, which is maybe why the Prime Minister was not honoured by the University of Oxford.

Sir Keith has been described by the *Guardian* as "the inventor of Thatcherism"; He is the possessor of an honest but tormented mind. He burst into tears at his prep school, Lockers Park, when his father was bowled out for a duck. Is he "the nicest man to hit politics... or be hit by them"? (Harold Lever). Is his mind in any way Jewish? On the telephone he resisted, almost frantically, the suggestion that Mrs Thatcher was in any way susceptible to Jews. Given his background - a patrician, the second baronet, Harrow and Magdalen, a good war, All Souls, tall, dark, handsome and rich - he would, wouldn't he?

The manner of the conversion, at the age of 16 at Rugby, of Hugh Montefiore,

scion of England's most ancient and distinguished Jewish family, is germane, since it points up the parochialism, the indifference and incapacity of the Jewish community in this country compared to that in the United States. (Adolescents and young men are often spiritually tender, but while I was canvassed by every Christian sect at Oxford, I never saw the hair of a rabbi.)

In March 1987 Sir Keith Joseph, having been but a "private member of the Chelsea Synagogue", was part of the human link between the Israeli and the Russian Embassies and attended the memorial service for the Holocaust, in Hyde Park, but "I've never been pious and only attended the above events since leaving office."

He was careful when in mainstream politics not to be identified as a Jew. Younger Jewish politicians like Leon Brittan and Malcolm Rifkind, maybe because they have never experienced the vaguely anti-semitic air of T. S. Eliot, are not so inhibited. Brittan can speak

Continued on page 15

Continued from page 14

Hebrew. Brittan's rise, too fast it was thought at the time of his collapse, personified Mrs Thatcher's "almost mystical belief in Jewish ability" (Chaim Bermant). He was appointed to the Cabinet 20 months after her election.

After leaving the Labour Party, he became President of the Conservative Association at Cambridge, where he got a Double First in Law. "Anti-semitism," he declared in a lecture, "is exclusively a Left-wing and not a Right-wing phenomenon". Well, yes. It may be now, but 40 years ago when the Stern Gang murdered Lord Moyne the opposite was true.

Leon Brittan was the patsy in the Westland affair and went down like a gentleman. He has now been ransomed, healed and restored, but only to Europe. Mrs Thatcher might not have been able to treat his third cousin (via Lithuania), Malcolm Rifkind, with such impunity, for this Scottish lad has no enemies. They are proud of him in Edinburgh. His father Elijah was a pillar of the Orthodox Synagogue, a building used by 200 or so families where the reader of the Torah is prone to be corrected by a member of the congregation, in a sharp Scottish accent, should he make a mistake in Hebrew.

Rifkind — the name is the Robinson of the Jewish world — regards his religion as "supremely irrelevant". His concern for the Russian dissident Natan (Anatoli) Shcharansky, for the Falashas (Black Jews of Ethiopia), and his insistence on visiting a synagogue in Moscow, are the gestures of a humanitarian rather than those of a passionate Jew, although he was appointed the political columnist to the *Jewish Chronicle* after Gerald Kaufman.

The most unexpected of "her Jews" is that irregular man of parts David Hart, son of "Boy" Hart, a Jewish merchant banker and *fromm* (pious), except that he married an Irish girl. In his warm and efficient Elizabethan Suffolk manor, No 10 groupies like Sir John Hoskyns, Sir Alan Walters (always in with David Hart) and Sir Ronald Millar are entertained at a long hierarchical and cheerfully quarrelsome refectory table.

At a foggy fireworks display recently a local squire mistook the gardener's boy for Michael Portillo. Hart, who has only just joined the Conservative Party, is a *franc-tireur* from the Right, sponsoring and entertaining the Union of Democratic Mineworkers and the dreaded Dr Teller of SDI, but is libertarian in his opinions of the police and censorship.

The Chief Rabbi, Lord Jakobovits: a favourite of Mrs Thatcher for his firm beliefs, but he is not her man

"David," the Prime Minister once said, "has a butler." He also has, according to a *Spectator* profile, "surprising intelligence". He uses both.

An Old Etonian, David Hart does not share many tastes with Keith Joseph, an old Harrovian, or with Nigel Lawson, who went, like his father, to Westminster, or with "Old Estonians" Rifkind and Brittan and Young, or with David Wolfson.... But they are, except for Lawson, committed to "The Lady". Their wives, it has to be said, are not.

With his mild manner, intelligence and high-mindedness, Malcolm Rifkind could be voted the most likely of her Jews to succeed (perhaps even to succeed her?) but he is more loved than lovely and the electorate might fancy a more outstanding exterior. At one of David Hart's receptions at the Reform, well attended by ministers, the writer Nick Luard was haranguing the Secretary of State for Scotland for not celebrating the anniversary of the Scottish hero John Muir, founder of Yosemite National Park. "Hold on," said his interlocutor, "I'm not Rifkind, I'm Fowler."

Nigel Lawson, whose grandfather came from Latvia, went to Christ Church and was City Editor of this newspaper at 29, then for three years helped the Prime Minister, Sir Alec Douglas-Home, with his matchsticks, entering Parliament in 1974, the same year as Brittan, with whom he collided in 1981 when both

were at the Treasury and Brittan was promoted over his head. He protested and was consoled with the Department of Energy. Nigel Lawson plays a lone hand and is conspicuously clever, unflinching under criticism then — the Kensington Council grant for his house — and now — the row with the economic journalists over "targeting the poor".

Joel Barnett, a Manchester Jew and his sparring partner in the Commons, said of Nigel Lawson: "He made it clear that, at least in his view, he had greater ability than most members on either side of the House".

The Chancellor, apostle of triumphalism, benefactor of the rich, is the least Jewish of Thatcher's Jews, though his first wife was a Salmon, as in Jo Lyons. Although Jews in Parliament and Government are now doubting Zionists, they are usually nominal supporters, but Nigel Lawson is not a member of the Conservative Friends of Israel.

His attitude to the poor is not in the tradition of Judaism. Jews, whose strength in giving has been specifically commended by the Prime Minister, are commanded daily to an act of charity from an early age. Every Jewish home, however poor, has a poor box which must be added to on every day except the Sabbath. Is there a poor box at No 11?

Equally, though many a Jewish breast heaved with noisy pride upon the elevation of the Chief Rabbi to the House of Lords, "Manny" Jakobovits is better known for his strictures on modern society than for his compassion. Consider this:

"The long hair of males and the short dresses of females. The blaring pots-and-pans instrumentation of modern music, the spilt inkpot patterns of contemporary art and the erotic contortions of modern dancing, not to mention the wife-swapping and baby battering...."

Is this not Thatcherism incarnate? Robust stuff, and refreshingly different from the concern of Anglican bishops, in concert with the Tory wets, over the Falklands war and dental and inner-city decay. No wonder the Prime Minister prefers the Chief Rabbi.

But the Chief Rabbi is not, Shimon Cohen, his private secretary, insists, a political animal. He supports Mrs Thatcher over the banning of "terrorists" from broadcasting and will encourage her to go further down that path, but that is not because he is her man. He sees himself as a religious leader with a duty to be outspoken about violence and delinquency, and, unlike some bishops perhaps, he is not embarrassed by what he believes. However, this does not make him, as the editor of this newspaper has claimed, Right-wing.

Mrs Thatcher is also firm in her respect for family life. Jewish mothers would understand her concern for, and promotion of, her children (a characteristic which, it is said, Edwina Currie does not share). They would also understand her wish to be a grandmother. Among Orthodox Jews, truancy, drugs, wife-beating, alcoholism are rare, though sadly fraud is not.